

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Η' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 5

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΞΑΡΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

(Περὶ τίνος πρόκειται. — Ἡ συμβολὴ τῶν εὐλαβε-
στάτων Ἐφημερίων. — Τὸ πρόγραμμα).

Συχνὰ γίνεται λόγος — καὶ πολὺ ὀρθῶς — διὰ τὰς διαφόρους ξένας θρησκευτικὰς προπαγάνδας, οἱ πράκτορες τῶν ὁποίων κατακλύζουν πολλὰ μέρη τῆς χώρας μας, εἰς ἀξαναμένην συνεχῶς κλίμακα. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ — ξένοι τελείως πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀλήθειαν, πὸν ἐπὶ αἰῶνας διαφυλάττει ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας — ἀπευθύνονται κυρίως πρὸς τὰ ἄτομα ἐκεῖνα, πὸν δὲν ἔτυχε νὰ ἔχουν σαφεῖ καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς πίστεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν βαπτισθῆ, καὶ δὲν εὐρίσκονται εἰς ζωντανὴν καὶ ἐνεργὸν σχέσιν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν. Χρησιμοποιοῦνται δέ, διὰ τὴν παραπλάνησιν αὐτῶν τῶν χριστιανῶν, ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ μέσα καὶ αἱ μέθοδοι, μήτε αὐτῶν τῶν ἀθεμίτων πολλάκις, ἐξαιρουμένων.

Καὶ ἀντεπεξέρχονται μὲν ἐναντίον τῶν εἰσβολῶν τούτων, ὅπου γίνεται ἀντιληπτὴ ἡ παρουσία των, οἱ κατὰ τόπους Σεβ. Ἱεράρχαι μὲ τοὺς πνευματικούς των Ἐπιτελεῖς. Συμβαίνει ὁμως εἰς μερικὰ μέρη νὰ ἐργάζονται οἱ πράκτορες αὐτοὶ τῶν ξένων θρησκευτικῶν ἰδεῶν, μὲ τόσην μυστικότητα — ὑπὸ διάφορα προσωπεῖα — ὥστε δὲν γίνεται πάντοτε ἀμέσως ἀντιληπτὴ ἡ παρουσία καὶ ἡ δρασίς των, μέχρις ὅτου κατορθώσουν νὰ δημιουργήσουν μικροὺς πυρῆνας προσηλότων, πὸν ἐμφανίζονται ἔπειτα μὲ φανατισμόν, διὰ νὰ συνεχίσουν φανερὰ τὸ ἔργον των.

Ὅθεν παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐξη διαφωτισθῆ ἀναλόγως ὁλόκληρος, εἰ δυνατόν, ὁ ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς λαός, ὥστε ὁ καθεὶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιλαμβάνεται τὴν παρουσίαν τῶν

ἐχθρῶν τῆς πατροπαραδότου πίστεως καὶ νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν των, νὰ ζητῆ δὲ ἐγκαίρως, ὅπου χρειάζεται, καὶ τὰς σχετικὰς ὁδηγίας ἀπὸ τοὺς πνευματικούς του ποιμένας. Οἱ δὲ πνευματικοὶ ποιμένες τοῦ λαοῦ μας πρέπει εἰς κάθε περίστασιν νὰ εἶναι ἔτοιμοι νὰ βοηθήσουν διὰ τὴν πρόληψιν καὶ τὴν περιστολὴν τοῦ κακοῦ, τοῦ ὁποίου γίνεται πρόξενος ἡ ὑπουλος αὐτῆ μεταξὺ τῶν ἀνυπόπτων ἀπλοϊκῶν ἐργασία τῶν ξένων θρησκευτικῶν πρακτόρων. Πρὸς τοῦτο ὁμως χρειάζεται συστηματικὴ διαφώτισις τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ καὶ συστηματικὴ, ἐπίσης, διὰ τὴν διαφώτισιν αὐτὴν προσπάθεια τοῦ ἱεροῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ ὄλων τῶν δυναμένων νὰ βοηθήσουν, ὅπως ἂν ποτε, εἰς αὐτὸ τὸ ἱερὸν καὶ σωτήριον ἔργον.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν αὐτὴν τὴν ἀνάγκην καὶ καθώρισεν, ὅπως τὸ τρέχον ἔτος 1959 χρησιμοποιηθῆ ἑντατικῶς διὰ τὴν διαφωτιστικὴν αὐτὴν προσπάθειαν, τῆς ὁποίας κύριος σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ ἔξαρσις τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος εἰς ὅλας τὰς πλευρὰς τῆς ἐκδηλώσεώς του, τόσον διὰ τὸν Ἱ. Κλήρον, ὁ ὁποῖος ἔχει ταχθῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φρουρὸς τῆς πίστεως τοῦ λαοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὸν ἴδιον τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος δὲν πρέπει ν' ἀγνοῇ τι εἶναι ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ νὰ ἐκτιμᾷ τὴν θέσιν του μέσα εἰς αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅλοι, ὅτι μὲ ἀληθινὸν θαυμασμόν ἀποβλέπουσιν σήμερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ αὐτοί, ἀκόμη, οἱ ξένοι, ὅσοι, βεβαίως, ἔχουν ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὸν τυφλὸν φανατισμόν, ποὺ ὁδηγεῖ, δυστυχῶς, ἀκόμη ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται νὰ παρασύρουν εἰς τὰς ἀντορθοδόξους ἰδέας των τοὺς ἀνυπόπτους — ὅπως εἴπομεν — μὲ τὴν ἐσφαλμένην καὶ ἁμαρτωλὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἔτσι προσφέρουν, τάχα, ὑπηρεσίαν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ!

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐργασίας, ποὺ θὰ χρειασθῆ νὰ γίνῃ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς τῆς Σ. Ἱεραρχίας, κατηρτίσθη ἤδη εἰς ὅλας του τὰς λεπτομερείας ἀπὸ τὴν ὀρισθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐνεκρίθη ἐπισήμως. Ἡ φροντίς δὲ διὰ τὴν ὁργάνωσιν ὄλων ἐκείνων, ποὺ ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν του, ἀνετέθη εἰς τὴν Ἀποστο-

λικήν Διακονίαν. Ὅθεν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐργασίας ταύτης, ἐπινεύσει τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, θὰ διατίθενται ἀπὸ σήμερον ὠρισμένα σελίδες τοῦ «Ἐφημερίου» διὰ τὸν κατατοπισμὸν τῶν εὐλαβεστάτων Ἐφημερίων διὰ κάθε τι, ποῦ ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ τοῦ προγράμματος, καὶ διὰ τὴν παροχὴν τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων, ποῦ πρέπει οὗτοι νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των κατὰ τὴν διεξαγωγὴν αὐτῆς τῆς προσπάθειας. Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆ, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, ὅτι ὁ κάθε Ἐφημέριος εἶναι ὁ ἄμεσος πνευματικὸς ποιμὴν καὶ ὁδηγὸς τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ποῦ ἀποτελοῦν τὸ πλήρωμα τῆς Ἐνορίας του, αὐτὸς δὲ εἶναι, ἐπομένως, ὁ ἄμέσως καὶ κυρίως ὑπεύθυνος διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν πιστῶν ἀπὸ κάθε πνευματικὸν κακόν, ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς ἀπειλήσῃ. Διότι αὐτὸς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐνοριτῶν του καὶ αὐτὸς θὰ δώσῃ λόγον ἐνώπιον τοῦ ὑπερτάτου Κριτοῦ διὰ κάθε πνευματικὴν ζημίαν ἢ ἀπώλειαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐφρόντισε νὰ προλάβῃ ἢ νὰ ἐπανορθώσῃ.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν διόλου, ὅτι οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι ὄλων τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ἑλλάδος θὰ προθυμοποιηθοῦν ν' ἀνταποκριθοῦν μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ μεγάλου καὶ ἱεροῦ καθήκοντος, πρὸς τοῦτο δὲ θὰ χρησιμοποιοῦσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα, ποῦ θὰ τοὺς παρέχωμεν κάθε φορὰν διὰ μέσου τοῦ «Ἐφημερίου», καὶ ὅτι δὲν θὰ παραλείβουν νὰ ζητήσουν τὴν σύμπραξιν καὶ τὴν βοήθειαν παντὸς δυναμένου, ὑπὸ τὸν ὄρον πάντοτε τῆς ἐγκρίσεως τούτου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου. Θὰ εἴμεθα δὲ εὐτυχεῖς, ἂν θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ πληροφοροσόμεθα περὶ τῶν ἀποριῶν, ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγερθοῦν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὅλης ἐργασίας καὶ εἰς τὰς ὁποίας πολὺ προθύμως θὰ δίδεται ἢ πρότερον ἀπάντησις.

Ἡ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σημείωσις. Τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἐργασίαν, περὶ ἧς ἐνταῦθα ὁ λόγος, διὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ παρόντος μηνὸς Μαρτίου περιέχονται εἰς τὰς σελίδας 183 — 190 τοῦ παρόντος τεύχους. Οἱ εὐλαβ. Ἐφημέριοι παρακαλοῦνται νὰ λάβουν γνῶσιν αὐτῶν καὶ νὰ τὰ μελετήσουν ἐπισταμένως, ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν ἐγκαίρως.

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἄγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Λέγαμε στὸ προηγούμενο γράμμα μας, πὼς ἐκεῖνος ποὺ πρόκειται νὰ γίνῃ Ἰερεὺς ἢ αὐτὸς ποὺ ἔγινε νὰ προσέξῃ τὴν ὁμολογία ποὺ ἀναφέρεται στὴν πίστι πρὸς τὸν Θεάνθρωπο Ἰησοῦν. Εἶπε τότε «Πιστεύω αὐτῷ, ὡς Βασιλεῖ καὶ Θεῷ» Καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς ὁλοκλήρῳσιν τῆς ὁμολογίας ἐκείνης ἀπαγγέλλει τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως ἀπ' τὴν ἀρχὴν ὡς τὸ τέλος καθαρὰ, ξάστερα, φωναχτὰ, εἰς πίστωσιν τῶν ἐσωτερικῶν του πεποιθήσεων. Μὲ τὴν ἀπαγγελία τοῦ «πιστεύω» ἀπαρνεῖται τὴν εἰδωλολατρικὴν μανίαν, τῆς ἀθεΐας τὰ βλάσφημα δόγματα, τοῦ ὕλισμοῦ τὴν χυδαιότητα, τοῦ ὀρθολογισμοῦ τὰ ἄνομα κηρύγματα καὶ ὅ,τι ἀπορρέει ἀπὸ τέτοιες τρέλλες καὶ παραδέχεται Θεὸ προσωπικό, προνοητὴ, πατέρα, παντοδύναμο καὶ παντογνώστη, δημιουργὸν αἰτίαν τοῦ παντός. Παραδέχεται τὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἀπολυτρωτικὸ του ἔργο, τὴν μεταθανάτιον ζωὴν, τὴν κρίσι καὶ ἀνταπόδοσι κλπ. Πιστεύει στὴν Ἐκκλησίαν ὡς Ταμιούχον τῆς Χάριτος καὶ ὅ,τι ἀπέρρευσε ἀπὸ τὴν γέννησι, τὴ σταύρωσι καὶ τὴν ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Μέσα στὸ Σύμβολο τῆς πίστεως ὑπάρχει ἡ καρδιά, τὸ μυαλό, τὸ αἷμα, ἡ ἡθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀσφάλεια τοῦ Ὁρθοδόξου πιστοῦ. Αὐτὰ ὄχι σὰν θεωρία, ἀλλὰ σὰν οὐσιαστικὸ βίωμα τοῦ Χριστιανοῦ· σὰν φῶς στὰ σκοτάδια, σὰν πυξίδα καὶ χάρτης στὸ πέλαγος τῆς ζωῆς του, σὰν λαμπρὸς φάρος στὴ σκοτεινὴ βραδυὰ τῆς πορείας του μέσα στὸν Ὠκεανὸ τοῦ Κόσμου. Αὐτὸ τὸ «πιστεύω» ἀποτελεῖ τὸ ψυχικὸ πνευμόνι. Μ' αὐτὸ ἀναπνέει καὶ μ' αὐτὸ ζῆ ὁ Ὁρθόδοξος πιστός. Μέσα σὲ λίγα λόγια ἀποφθεγματικὰ ἀρνεῖται ὅλα τὰ ἀντίθεα, ἀντίχριστα, ἀντιπνευματικὰ καὶ ἀνήθικα συστήματα παλαιότερα καὶ νεώτερα, τὰ ὁποῖα διέλυσαν τὴν ψυχὴν τοῦ πιστοῦ, γιατί τὸν ἀπεμόνωσαν ἀπὸ τὴν σῶζουσαν ἀλήθεια καὶ τὸν ἔκλεισαν στὰ ψυχιατρεῖα καὶ τὰ εἰδικὰ Νοσοκομεῖα. Γιὰ τὸν πιστὸ ἐπομένως καὶ γιὰ σένα, ποὺ συζητοῦμεν αὐτὴ τὴ στιγμὴ, κάθε τι ποὺ εἶναι ἀνίεθον πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως μας, εἶναι σατανικὴ ὑποβολή. Τὸ «πιστεύω» καλοδέθηκε στὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ποὺ μίλησαν σὰν ὄργανα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Κι' ὅταν τὸ ἀπαγγέλλῃ ὁ πιστός, αἰσθάνεται μιὰ χριστιανικὴν ὑπερηφάνεια καὶ νοιώθει τὴν τιμὴν ποὺ τοῦ ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ φέρῃ στὸ μέτωπο τῆς ψυχῆς του χαραγμένη τὴ σφραγίδα τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸ ἀνεξίτηλο μελάνι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶναι τὸ ξέχωρο, τὸ χτυπητό, τὸ θεῖο σημάδι ποὺ διακρίνει τὸν πιστὸ ἀπὸ τὸν ἄπιστο, τὸν ὀρθόδοξο ἀπὸ τὸν αἰρετικὸ. Καὶ ναί

μὲν γιὰ τὰ νήπια εἶναι ὑπεύθυνος ὁ νουνὸς ποὺ τὸ ἀπαγγέλλει, πάντως τοῦτο γίνεται μὲ τὴν προϋπόθεσι, πῶς ὁ νουνὸς μαζὶ μὲ τοὺς γονεῖς τοῦ παιδιοῦ θὰ φροντίσῃ νὰ μάθῃ τὸ παιδί τὰ τῆς πίστεως του μεγαλώνοντας σὲ ὀρθόδοξο περιβάλλον, ποὺ ὀφείλει νὰ μὴν ἀφίση στὴν ἄγνοια τὸν βαπτισθέντα, γιὰ εἶναι, εἶπαμε, μεγάλη καὶ τοῦ νουνοῦ καὶ τοῦ γονιοῦ ἢ εὐθύνη, ἂν τὸ παιδί θὰ μείνῃ τυφλὸ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς.

Ὅπως δὲν εἶσαι καὶ σὺ ἀπηλλαγμένος τῶν συνεπειῶν, τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων, ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν ἔνορκον ὁμολογίαν. Ἐρωτᾶται, λοιπόν: Μήπως, πρὶν γίνῃς Ἱερεὺς, ἐκλονίστηκες στὴν ὑπαρξί τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ καὶ ἐφλύδαρες μετὰ τῶν υἱῶν τῆς ἀπωλείας στὰ καφενεῖα, στὶς ἰδιωτικὲς ξέχωρες συζητήσεις, στ' ἀστεῖα ἢ στὰ σοβαρά; Μήπως, ναὶ μὲν πιστεὺς καὶ πιστεύεις στὸ Θεό, ἀλλὰ λόγῳ τῶν ποικίλων πειρασμῶν (οἰκογενειακῶν ἀτυχημάτων, ἀναστατώσεων, ἀσθενειῶν, πολλῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας καὶ ἄλλων περιστάτικῶν) κλονίστηκεν ἢ πίστις σου στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ; Γιὰ τὸ «πιστεύω» ἀποκαλοῦμε τὸ Θεὸ «πατέρα», πρᾶγμα ποὺ παραδεχόμεθα τὸ ἰδιαιτέρο ἐνδιεφέρον του, τὴν πατρικὴ του στοργὴ καὶ μέριμνα. Γιὰ τὸ, ὅπως εἶπε καὶ ὁ Κύριός μας, ποτὲ ὁ πατέρας δὲν ἐγκαταλείπει τὸ παιδί του νὰ πεθάνῃ χωρὶς φροντίδα. Ποτὲ δὲν τοῦ δίνει πέτρα σὰν ἐκεῖνο ζητήσῃ ψωμάκι, ποτὲ δὲν τοῦ προσφέρει φίδι, ὅταν ἐκεῖνο ἔχῃ ἀνάγκη ἀπὸ ψάρι καὶ ποτὲ δὲν τοῦ δίνει σκορπιὸ ὅταν τὸ παιδί ζητήσῃ αὐγὸ. Ἄν κλονίστηκες, ἀσφαλῶς ἔδειξες ὀλιγοπιστία, ἔπαθες ἠθικὴ κάμψι, ἀφῆκες τὸ ψυχρὸ ρεῦμα μιᾶς παροδικῆς περιστάσεως δυσαρέστου νὰ παγώσῃ τὴν καρδιά σου στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ καὶ ἀσφαλῶς μέσα σὲ τέτοια ψυχολογικὴ κατάστασι θὰ γόγγυσες. Τί λές; Πέρασες τέτοια τρικυμία; Ἐνοιώσες μέσα σου τέτοια κρίσι; Ἐέσπασες σὲ τέτοια βλαστήμια; Ἐσὺ ὁ Χριστιανὸς ποὺ μὲ τὰ χεῖλη σου ἀπήγγειλες τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως; Ἄν ὡς Χριστιανός, πρὶν γίνῃς Ἱερεὺς εἶχες τέτοιες ψυχικὲς κυμάνσεις, καὶ σ' ἔδερνεν ἡ ὀλιγοπιστία, παρὰ τὴν ἐπίσημη ὁμολογία σου καὶ τὸν ὄρκιο σου, τί ἔκαμες ἀδελφὲ γιὰ νὰ τακτοποιηθῆς ψυχικά, γιὰ νὰ τονωθῇ νὰ στερεωθῆς, ὥστε τὰ μικρὰ ἢ μεγάλα κύματα τῶν πειρασμῶν νὰ μεταβάλλωνται σὲ ἀτμῶδῃ σταγονίδια ὅταν μ' ὀρμὴ χτυποῦνε στὸν ἀτσάλινο χαρακτῆρα σου; Καὶ ἂν ἔτσι, ὅπως εἶσαι, ρευστός, ἀδύνατος, μὲ εὐκόλες ψυχικὲς μεταπτώσεις, σοῦ ἤλθε στὸ μυαλὸ νὰ ρασοφωρεθῆς, πῶς τὸ ἀπεφάσισες, ἀφοῦ ἤξερες, πῶς οὔτε σὰν ἀπλὸς Χριστιανὸς δὲνμποροῦσες ν' ἀνθέξῃς στὰ ἀναπόφευκτα χτυπήματα καὶ στὶς δοκιμασίες, ποὺ γεννιῶνται καὶ ξεφουτρώνουν στὴ ζωὴ χωρὶς νὰ τίς περιμένῃς; Ὅχι ἀγαπητέ μου. Δὲν εἶναι κατάλλη-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ “ΛΕΙΜΩΝΑ,,

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

Ο ΠΑΠΑΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΣ
ΚΑΙ Η ΕΞΟΧΗ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ

Μᾶς ἀνιστόρησαν γιὰ τὸν μακαρίτην ἄββᾶν Ἀπολλινάριο, τὸν Πατριάρχη τῆς Ἀλεξάνδρειας, πὼς ἦτανε ὑπερβολικὰ ἐλεήμονας καὶ πολὺ συμπονετικὸς. Καὶ γιὰ νὰ τὸ βεβαιώσουν αὐτό, ἔλεγαν, πὼς ἐζοῦσε στὴν Ἀλεξάνδρεια κάποιος νέος, ποὺ ἦτανε παιδὶ πρωτονοικοκύρηδων τῆς πόλης αὐτῆς.

“Ὅταν λοιπὸν ἀπόθθαναν αὐτοί, τοῦ ἀφήκανε μεγάλη περιουσία σὲ καράβια καὶ σὲ μετρητά. Αὐτὸς ὅμως ἔπεσε ἔξω στὴ διαχείρησή τους καὶ τᾶχασεν ὅλα καὶ κατάντησε στὴν ἔσχατη φτώχεια. “Ὅχι, γιὰτὶ τᾶφαγε σὲ ἀσωτίες, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐναυάγησε στίς διάφορες ἐπιχειρήσεις του. Κι’ ἔτσι, ἀπὸ τρανὸς ποὺ ἦτανε καὶ μεγάλος, κατάντησε μηδαμινός, ὅπως λένε καὶ οἱ ψαλμοὶ «Υψώνονται ὡς τὸν οὐρανὸ, καὶ γκρεμίζονται ὡς τὶς ἀβύσσους». “Ἐτσι κι’ ὁ νέος αὐτός, ἐνῶ ἔστεκότανε παραπάνω ἀπ’ ὅλους στὰ πλούτη, ἔπεσε χαμηλότερα ἀπὸ τὸν καθένα.

“Ὅταν τῶμαθεν αὐτὸ ὁ μακάριος Ἀπολλινάριος κι’ ἐξακρίβωσε πὼς ὁ νέος αὐτὸς εἶχε καταντήσει σὲ

λος γιὰ Ἱερεὺς ὁ τέτοιας ψυχосωματικῆς κατασκευῆς Χριστιανός. Ὁ Ἱερεὺς καλεῖται νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς ὀλιγοψύχους, νὰ στερεώσῃ τοὺς κλονιζομένους στὴν πίστι, νὰ δώσῃ θάρρος στοὺς ἀπογοητευμένους, νὰ παρηγορήσῃ τοὺς θλιμμένους, νὰ φανῇ ἡρωϊκός, πρὸς φρονιματισμὸν τοῦ ποιμνίου του, ὅταν οἱ ἄλλοι τὰ χάνουν μπροστά στὸ ἀνοιγμένο στόμα τοῦ φοβεροῦ τῶν δοκιμασιῶν δράκοντα. Καὶ θὰ εἶναι ἡρωϊκός ὅταν τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως δὲν μείνῃ μουσικὴ γιὰ τ’ αὐτιά του, ἀλλὰ γίνῃ ἐνεργὸς ζωὴ του γι’ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους.

“Ἄν σ’ ἀρέσῃ αὐτὴ ἢ συζήτησις, τὰ ξαναλέμε.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

τέτοιαν ἀναδουλειὰ καὶ σὲ τέτοια φτώχεια, κι' ἐπειδὴ καὶ τοὺς γονιούς του ἤξερε κι' ἐγνώριζε πῶς ἐζοῦσαν μέσα στὰ πλούτη, ἠθέλησε νὰ τὸν συντρέξῃ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ κάποια βοήθεια, γιὰ νὰ μπορέσῃ ν' ἀντιστροφῇ τὴν κακοτυχίαν του· μὰ δὲν ἤξερε πῶς νὰ τὸ κάμῃ. Καὶ κάθε φορὰ πού τὸν ἐσυλλογιζότανε, ἔδαγκωνότανε ἀπὸ τὴ στενοχώρια μέσα του ἢ ψυχὴ του· γιὰτὶ τὸν ἔβλεπε νὰ φορῇ βρώμικα ρούχα καὶ νάχῃ τὸ πρόσωπό του σκυθρωπό, πράγματα δηλαδὴ πού εἶναι τὰ σημάδια τῆς ἔσχατης φτώχειας.

Ὅπως λοιπὸν βρισκότανε ὁ Πάπας μέσα στὴν ἔγνοιαν αὐτῆ, ξαφνικὰ, σὰν νὰ ἐσπρώχθηκε σ' αὐτὸ ἀπὸ τὸ Θεό, ἐσκέφθηκεν ἓνα σχέδιο πραγματικὰ θαυμάσιο, καὶ πού ἐταίριαζε στὴ Μακαριότητά του.

Ἐστειλε λοιπὸν κι' ἐφώναξε τὸν νομικὸ σύμβουλο τῆς ἀγιώτατης Ἐκκλησίας καὶ παίρνοντάς τον ἰδιαιτέρως τοῦ λέει.

— Μπορεῖς, ἀγαπητέ μου Νομικὲ Σύμβουλε, νὰ μοῦ φυλάξῃς κάποιο μυστικὸ; Κι' αὐτὸς τοῦ ἀπάντησε·

— Ἐλπίζω, Δεσπότη μου, στὴ βοήθεια τοῦ Χριστοῦ, πῶς ὅτι κι' ἂν μὲ προστάξῃς, δὲν θὰ τὸ ξεστομίσω σὲ ἄνθρωπο· κι' οὔτε θ' ἀκούσῃ κανεὶς ποτές ἀπὸ τὸ στόμα μου τίποτες ἀπ' αὐτὰ πού τυχὸν θὰ ἐμπιστευθῆς στὸ δοῦλό σου.

Τότε τοῦ εἶπεν ὁ πάπας Ἀπολλινάριος.

— Πήγαινε καὶ ἐτοίμασέ μου ἓνα γραμματίο πενήντα λιτρῶν χρυσαφιοῦ, πού νὰ τὸ χρωστᾷ δῆθεν ἡ ἀγιώτατη Ἐκκλησία στὸ μακαρίτην πατέρα αὐτοῦ τοῦ νέου· καὶ βάλε καὶ μάρτυρες καὶ τριτεγγυητῆ· καὶ φέρε μου ὕστερα καὶ τὸ πρόσωπο αὐτό.

Ἐκαμε λοιπὸν ὁ Νομικὸς τοῦ Συμβουλος, ἀμέσως καὶ μὲ πᾶσα σπουδὴ, αὐτὸ πού τὸν ἐπρόσταξεν ὁ Πάπας, κι' ἔφερε τὴ συναλλαγματικὴ καὶ τοῦ τὴν παρέδωσε. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ πατέρας τοῦ νέου ἦτανε πεθαμένος δέκα χρόνια προτῆτερα ἢ καὶ περισσότερο καὶ τὸ χαρτὶ τῆς

συναλλαγματικῆς ἐφαινότανε καινούργιο, τοῦ εἶπεν ὁ Πάπας.

— Πήγαινε, κύριε νομικὲ σύμβουλε, καὶ χῶσε τὸ γραμματίο μέσα σὲ σιτάρι ἢ καὶ σὲ κριθάρι, κι' ὅταν περάσουν μερικὲς ἡμέρες, φέρε μου το πάλι.

Κι' αὐτὸς ἔφυγε κι' ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες, ὅπως τοῦ εἶπε, ἐξαναγύρισε κι' ἔφερε στὸν Πάπα τὸ γραμματίο. Καὶ τότε ὁ Πάπας τοῦ εἶπε:

— Τώρα νὰ πᾶς, ἀμέσως καὶ νὰ πῆς στὸ νέον αὐτόν. Τί μοῦ δίνεις, γιὰ νὰ σοῦ δώσω ἓνα γραμματίο ποῦ θὰ σὲ εὐεργετήσῃ; Καὶ κύτταξε, κύριε νομικὲ σύμβουλε, νὰ μὴν τοῦ πάρῃς γιὰ τὸν κόπο σου τίποτε περισσότερο ἀπὸ τρεῖς λίρες· καὶ δός του τὸ γραμματίο.

Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκεν αὐτός.

— Ἄν εἶναι αὐτὸ τὸ πρόσταγμα σου, σὲ βεβαιώνω Δεσπότη μου, πὼς οὔτε κι' αὐτὲς δὲν τίς παίρνω.

Κι' ὁ Πάπας τ' ἀπάντησε: Αὐτὸ ποῦ σοῦ εἶπα. Θέλω νὰ τοῦ πάρῃς ὅπωςδὴποτε τρεῖς λίρες.

Ἐφυγε λοιπὸν τότες ὁ νομικὸς σύμβουλος κι' ἐπῆγε πρὸς συνάντησιν τοῦ νέου.

— Τί μοῦ δίνεις—τοῦ λέει—γιὰ νὰ σοῦ δώσω κι' ἐγὼ κάτι ποῦ θὰ σὲ εὐεργετήσῃ ἀνυπολόγιστα;

Κι' αὐτὸς ἐσυμφώνησε πὼς τοῦ δίνει ὅ,τιδὴποτε κι' ἂν θελήσῃ. Ἐκανε λοιπὸν τότες ὁ νομικὸς τάχα πὼς ἐσυλλογιζότανε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐδῶ καὶ πέντέξι ἡμέρες, ἀνακατεύοντας στὸ σπίτι μου τὰ χαρτιά μου, εὐρῆκα καὶ τὸ γραμματίο αὐτό. Καὶ θυμοῦμαι τώρα καλά, πὼς ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σου, ἔχοντας σ' ἐμένα ἐμπιστοσύνη, μοῦ τ' ἀφῆκε γιὰ λίγες ἡμέρες· κι' ἐπειδὴ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξύ ἀπόθανε, ἔλαχε νὰ μείνῃ σ' ἐμένα ὡς τὰ σήμερα· καὶ τ' ἀποξέχασα, χωρὶς νὰ τὸ θυμηθῶ, καὶ δὲν μοῦρθε καθόλου στὸ νοῦ μου νὰ σοῦ τὸ δώσω.

— Καὶ τοῦ λέει ὁ νέος—Κι' ἐσύ, τί ὀρίζεις νὰ σοῦ δώσω; Καὶ τοῦ ἀπαντᾷ—Τρεῖς λίρες. Τότε τοῦ λέει ὁ

νέος—Εἶσαι βέβαιος πὼς τὸ πρόσωπο αὐτὸ ποὺ ὀφείλει τὸ χρέος εἶναι σὲ θέση νὰ τὸ πληρώσῃ;

— Βεβαιότατα. Καὶ πλούσιο εἶναι καὶ τις ὑποχρεώσεις του ἀναγνωρίζει καὶ μπορεῖς, δίχως καμμιά δυσκολία, νὰ τοῦ τὸ ἀπαιτήσῃς.

Κι' ὁ νέος τοῦ εἶπε—'Ο Θεὸς τὸ ξέρει πὼς εἶμαι φτωχός. Ἄν ὅμως πληρωθῇ, ἐκτὸς ἀπὸ τις τρεῖς λίρες, σοῦ δίνω κι' ὅ,τιδήποτε ἄλλο θέλεις.

Τότε τοῦδωκε τὸ γραμμάτιο τῶν πενήντα λιτρῶν. Ὅταν λοιπὸν τὸ πῆρεν ὁ νέος στὰ χέρια του, ἀνέβηκε στὸν ἀγιώτατο Πάπα, καὶ τοῦκαμε μετάνοια καὶ ὕστερα τοῦδωσε τὸ γραμμάτιο. Μόλις λοιπὸν τὸ ἐπῆρε ὁ Πάπας καὶ τὸ ἐδιάβασε, ἤρχισε νὰ προσποιῆται πὼς ἐταράχθηκε καὶ τοῦ λέει.

— Καὶ ποῦ ἤσουνα ἕως τώρα; Ὁ πατέρας σου ἔχει τώρα δέκα χρόνια ποὺ ἀπόθανε... Πήγαινε στὸ καλὸ Κύριε... Δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω καμμιά ἀπάντηση..

Καὶ αὐτὸς εἶπε στὸν Πάπα.

— Δεσπότη μου, ἡ ἀλήθεια εἶναι, πὼς ἕως τώρα δὲν τὸ εἶχα ἐγώ, ἀλλὰ τὸ εἶχε στὴν κατοχὴ του ὁ νομικός σου σύμβουλος κι' ἐγὼ δὲν ἤξερα τίποτα. Ὁ Θεὸς ὅμως ἄς τοῦ τὸ πληρώσῃ γιατί ἤρθε τώρα τελευταῖα καὶ μοῦ τῶδωσε καὶ μοῦ εἶπε—«Ἐψαχνα τὰ χαρτιά μου καὶ τὸ βρῆκα..»

Καὶ ὁ Πάπας τὴν στιγμὴν ἐκείνη τοῦ εἶπε νὰ πάῃ στὸ καλὸ, προσθέτοντας.

— Ἐὰ τὸ σκεφθῶ. Τὸ γραμμάτιο δὲ τὸ ἐκράτησεν αὐτός.

Ἐπὶ ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ μιὰ βδομάδα ἐξαναπέβηκεν ὁ νέος στὸν Πάπα. Κι' ὁ Πάπας τοῦ ξαναμίλησεν αὐστηρὰ καὶ τοῦ εἶπε:

— Γιατὶ ἄργησες νὰ μοῦ τὸ φέρῃς τὸ γραμμάτιο; καὶ ἐκαμονώτανε πὼς δὲν θέλει τάχα νὰ τοῦ δώσῃ τίποτα. Κι' ὁ νέος τοῦ εἶπε.

— Δεσπότη μου, ὁ Θεὸς τὸ ξέρει, πὼς δὲν εἶμαι

σέ θέσῃ νά θρέψω τοὺς δικούς μου. "Ο,τι λοιπὸν σέ φωτί-
σῃ ὁ Θεός, σπλαγχνίσου με καὶ δός μου το.

Τότε τοῦ εἶπεν ὁ συγχωρεμένος ἅγιος Ἀπολ-
λινάριος, κάνοντάς τον νά πιστέψῃ πὼς ὑποχώρησε δῆ-
θεν ἀπὸ τὰ παρακάλια του.

— Θὰ σοῦ τὸ πληρώσω ὀλόκληρο. Μὰ τοῦτο μονά-
χα σέ παρακαλῶ. Νά μὴ θελήσῃς, ἀδελφέ μου, νά πάρῃς
καὶ τόκους ἀπὸ τὴν ἁγίαν Ἐκκλησία.

Καὶ ὁ νέος τοῦβαλε μετάνοια καὶ τοῦ εἶπε·

— "Ο,τι θέλει καὶ διατάξει ὁ Δεσπότης μου, αὐτὸ καὶ
θὰ κάμω. Κι' ἂν θέλῃς νά περικόψῃς κι' ἀπὸ τὸ κεφάλαιο
περίκαψέ το.

Κι' ὁ Πάπας τοῦ εἶπε.

— "Οχι δὲν τὸ θέλω αὐτό. Μοῦ εἶναι ἀρκετό, τὸ
νά μᾶς χαρίσῃς μονάχα τοὺς τόκους.

Κι' ἔβγαλε τότε καὶ τοῦδωσε τὶς πενήντα λίτρες
τοῦ χρυσαφιοῦ· καὶ τὸν ἀφῆκε νά φύγῃ, ἀφοῦ τοῦ ξανα-
εἶπε εὐχαριστίες γιὰ τὴν παραχώρησιν ποὺ τοὺς ἔκαμε
τῶν τόκων· καὶ τοῦ εὐχῆθηκε γι' αὐτό.

Αὐτὲς εἶναι οἱ κρυφὲς ἐνέργειες τοῦ θείου Ἀπολλι-
νάριου. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὠραιότατη πράξις του. Κι' αὐτὴ καὶ
ἡ συμπόνια του.

Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, μὲ τὴν καλωσύνη του,
συνέτρεξε κι' ἐβοήθησε τὸ νέο ἐκεῖνο. Γιατὶ ἀπόβαλε τὴ
μεγάλῃ του φτώχεια· καὶ ξαναβρῆκε τὴν πρώτη του
σειρά, ποὺ τὴν εἶχανε καὶ τὰ γονικά του· καὶ τοὺς
ἐξεπέρασε μάλιστα καὶ στὰ πλούτη καὶ σὲ περίσσια
ἀγαθά. Καὶ μαζὶ μ' αὐτὰ ὠφελήθηκε πολὺ καὶ στὴν
ψυχὴ του.

Η ΕΡΗΜΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ

Συναντηθήκαμε μὲ τὸν ἀββᾶν Ἰωάννη τὸν ἀναχω-
ρητῆ, ποὺ τὸν προσονοματίζουνε Πυρρό· κι' αὐτὸς μᾶς
διηγήθη καὶ μᾶς εἶπε.

— Ἄκουσα ἀπὸ τὸν Πατέρα Ἰωάννη τὸν Μωαβίτη,

ὅτι ἔμενε στήν Ἁγία Πόλη μιὰ Μονάστρια, πού ἦτανε πάρα πολὺ εὐλαβικὴ καὶ πού ἐπρόκοβε στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ.

Τὴν ἐφθόνησε λοιπὸν ὁ Διάβολος τὴν ἁγίαν αὐτὴ κόρη κι' ἔβαλε σ' ἓνα νέον Σατανικὸν ἔρωτα γι' αὐτήν. Ἡ θαυμαστὴ ὅμως ἐκείνη παρθένα, ὅταν εἶδε τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ Διαβόλου καὶ τὴν ἀπώλεια τῆς ψυχῆς τοῦ νέου ἐξ αἰτίας της, ἐπῆρεν ἓνα ζεμπιλάκι μὲ λίγα βρεκτοκούκια, κι' ἐτράβηξε γιὰ τὴν ἔρημο. Μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ἐπιτύχη, μὲ τὸ φευγιό της, καὶ τὸ ἀσκανδάλιστο καὶ τὴ σωτηρία τοῦ νέου· καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸν της τὴν ἀσφάλεια πού τῆς ἔδινεν ἡ ἔρημιά.

Ἦστερα λοιπὸν ἀπὸ πολλὰ χρόνια—ἀπὸ οἰκονομία τοῦ Θεοῦ καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀπομείνη ἄγνωστη ἢ ἐνάρετη πολιτεία της—τὴν εἶδε ἓνας ἀναχωρητὴς στήν ἔρημο τοῦ ἁγίου Ἰορδάνη καὶ τῆς εἶπε·

— Τὶ κάνεις, Μητέρα μου, μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἔρημιά;

Κι' αὐτὴ, ἐπειδὴ ἤθελε ν' ἀποφύγη νὰ πῆ τὴν ἀλήθεια στὸν ἀναχωρητὴ, τοῦ ἀποκρίθηκε·

— Συγχώρεσέ με, Πατέρα μου, γιατί ἔχασα τὸ δρόμο μου· κάνε ὅμως, γιὰ τὸνομα τοῦ Κυρίου, ἔλεος καὶ δεῖξε μου τὴν στράτα.

Αὐτὸς ὅμως, πού ἀπὸ φώτιση τοῦ Θεοῦ ἐκατάλαβε τὴν ἀλήθεια, τῆς εἶπε·

— Πίστεψέ με, Μητέρα μου.. Οὔτε τὴ στράτα σου ἔχασες, οὔτε καὶ ζητᾷς ἄλλο δρόμο. Κι' ἐπειδὴ τὸ ξέρεις, πὼς τὸ ψέμμα εἶναι τοῦ Διαβόλου, πὲς μου, μὲ εἰλικρίνεια, τὴν ἀφορμὴν πού σ' ἀνάγκασε ν' ἀλθῆς ἐδῶ.

— Τότε τοῦ εἶπεν αὐτὴ:

— Συγχώρεσέ μου, Πατέρα μου. Ἐνας νέος ἐσκανδαλίσθηκεν ἐξ αἰτίας μου· καὶ γι' αὐτὸ ἤλθα στήν ἔρημο αὐτὴ, ἐπειδὴ ἐστοχάσθηκα, πὼς προτιμώτερο εἶναι ν' ἀφήσω ἐδῶ τὰ κόκκαλά μου, παρά νὰ γίνω ἐγώ, κατὰ κάποιον τρόπο, ἀφορμὴ νὰ σκοντάψῃ ἐξ αἰτίας μου ὅποιοσδήποτε, ὅπως λέει καὶ ὁ Ἀπόστολος.

Καὶ τὴν ξαναρώτησε ὁ Γέροντας.

— Καὶ πόσον καιρὸν ἔχεις ἐδῶ πέρα;

Κι' αὐτὴ τ' ἀπάντησε—Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Χριστοῦ, δεκαεφτά χρόνια.

— Καὶ τῆς ξαναλέει ὁ ἀναχωρητῆς — Κι' ἀπὸ ποῦ βρίσκεις θροφή;

Τότες αὐτὴ τοῦδειξε τὸ ζιμπίλι μὲ τὰ βρεκτοκούκια καὶ εἶπε στὸν ἀναχωρητῆ.

— Κύτταξε αὐτὸ τὸ ζιμπίλι, πού εἶναι μπροστά σου. Μὲ συντρόφεψε κι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν πολιτεία, πού ἦλθα, γεμάτο μὲ τὰ λιγιστὰ αὐτὰ βρεκτοκούκια. Κι' ὁ ἅγιος Θεὸς τὰ οἰκονόμησεν ἔτσι γιὰ μένα τὴν ταπεινὴ, ὥστε χρόνια τώρα ὀλόκληρα τρώω ἀπ' αὐτά, κι' ὅμως δὲν λιγότεψαν. Καὶ μάθε ἀκόμα, Πατέρα μου, καὶ τοῦτο· πῶς ὁ Πανάγαθος Θεὸς μ' ἀποσκέπασε μὲ τέτοιο τρόπο, πού στὰ δεκαεφτά αὐτὰ χρόνια εἶναι σήμερα ἡ πρώτη φορὰ πού μὲ βλέπει μάτι ἀνθρώπου. Ἐγὼ ὅμως τοὺς ἔβλεπα ὅλους.

Κι' ὁ ἀναχωρητῆς, σὰν ἄκουσε τὴν ἱστορία αὐτὴν, ἐδόξασε τὸν Θεό.

Μετάφραση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΥΠΟ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ἐξεδόθη εἰς Β' βελτιωμένην ἔκδοσιν
«**Ἡ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ**»
κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριαρχείου

Περιέχουσα

τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας τῶν Νυμφίων,
τῶν Ἀγίων Παθῶν τοῦ Κυρίου Ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ὁρθρου, τῆς Λειτουργίας
καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.

Τιμᾶται πολυτελῶς βιβλιοδετημένη

ΔΡΑΧ. 40

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΣΒΥΣΕ

**ΕΝΑ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΝ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΚΑΙ ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ**

Ὁ θρύλος τῶν δύο ἐκκλησιῶν του

Μιά μικρὴ εἰδησοῦλα, ποὺ ἐδημοσιεύθηκε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς ἐφημερίδες τῆς Πόλης μᾶς ἔφερε πίσω πρὸς τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς αἰώνιας αὐτῆς παλαιᾶς βυζαντινῆς πρωτεύουσας. Ἡ εἶδησις ἀνέφερε ὅτι μιὰν ἀπὸ τὶς Κυριακὲς αὐτὲς θὰ ἐτελεῖτο πανηγυρικὴ ἀρχιερατικὴ λειτουργία εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τῶν Ταταούλων—τοῦ σημερινοῦ Κουρτουλούς—ἐπ’ εὐκαιρίαν τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτῆς. Ὅσοι ἔζησαν στὴν Πόλιν καὶ ὅσοι ἐγνώρισαν ἀπὸ κοντῆτερα τὴν χριστιανικὴ συνοικίαν τῶν Ταταούλων θὰ ξαναφέρνουν στὴν ἀνάμνησίν τους, ἂν μὴ τί ἄλλο, τὴν θρησκευτικὴν τουλάχιστον ἀτμόσφαιραν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ προαστείου μὲ τὸν ἀμιγῆ ὀρθόδοξο πλῆθυσμό του. Τὰ Ταταύλα, ποὺ τὸ ὄνομά τους εἶναι συνδεδεμένο μὲ τὸν ἀθλητισμὸ τῶν προπολεμικῶν χρόνων καὶ μὲ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνευματικοῦ κόσμου, στάθηκαν στὸ πέρασμα χρόνων καὶ χρόνων ὡσὰν ἕνας φάρος καὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἀξίζει νὰ τὰ ξαναζωντανέψουμε στὴν μνήμην μας καὶ νὰ γυρίσουμε πίσω εὐλαβικοὶ νοσταλγοὶ καὶ προσκυνητῆς, κοντὰ στὶς ἐκκλησιῆς, τὰ παρεκλήσια καὶ τὰ ἀγιάσματα τοῦ προαστείου αὐτοῦ. Δυὸ μεγάλες ἑλληνικὲς μορφὲς ὑπῆρξαν τέκνα τοῦ προαστείου αὐτοῦ, ποῦναι χτισμένο ἐπάνω σ’ ἕνα ἀπ’ τοὺς ἑπτὰ λόφους τῆς παλαιᾶς βυζαντινῆς καὶ τουρκικῆς κατόπιν πρωτεύουσας. Ὁ φιλόθρησκος καὶ γενναϊόδωρος ἔθνικὸς εὐεργέτης Ἀνδρέας Συγγρὸς καὶ ὁ μεγαλόπνοος ἐπιχειρηματίας Βασίλειος Ζαχάρωφ. Μιὰ ἀναμνηστικὴ πλάκα καὶ ποὺ ἦταν ἀνηρτημένη γιὰ πολλὰ χρόνια σ’ ἕνα ἀρχαῖο σπίτι τοῦ κεντρικοῦ δρόμου τοῦ προαστείου αὐτοῦ ἀνέφερε: Ἐνταῦθα ἐγεννήθη ὁ Ἀνδρέας Συγγρὸς, ὁ μέγας ἔθνικὸς εὐεργέτης. Κάτω ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιραν αὐτὴν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν εἶδαν τὸ φῶς καὶ ἔζησαν γιὰ πολλὰ χρόνια μορφῆς ἔθνικῆς τόσο φωτερῆς καὶ ἐξέχουσας, ἢ θρησκευτικῆς πνοῆς ἐπλανᾶτο πάντα ὡς ἡ βασικὴ πνοὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ μεγάλου αὐτοῦ προαστείου. Δυὸ ἐκκλησιῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἦταν τὰ κύρια θρησκευτικὰ προσκυνήματα μὲ μιὰ ἱστορίαν δημιουργημένη ἀπὸ θρύλους παλαιότερους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ παραδόσεις πλέον σύγχρονες. Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος, χτισμένος σὲ μιὰ χαράδρα ὀλόανθη τὴν ἀνοιξιν, μὲ κήπους καὶ μὲ τρεχάμενα νερὰ γύρω, ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς πρώτες ἐκκλησιῆς, ποὺ ἐχτίσθηκα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλωσιν. Τὸ κυριώτερον ὅμως χαρακτηριστικὸ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς ἦταν, ὅτι ἐκτίσθη μὲ θόλους, ποὺ ὑπενθύ-

μιζε τις παλιές βυζαντινές χριστιανικές εκκλησίες. Ἡ γειτονία τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτοῦ προαστείου μὲ τὸν καθαρῶς τουρκικὸ συνοικισμό τοῦ Κασίμ πασαῖ εἶχε δημιουργήσει σοβαροὺς κινδύνους. Τὸ μισαλλόδοξο κύμα ἐκινήθηκε κάποτε μὲ πρόθεσι νὰ ἐξακολουθήσῃ πρὸς τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, γιὰ νὰ γκρεμίσῃ τοὺς θόλους τῆς καὶ ἐξαφανίσῃ κάθε ἴχνος βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ παραδόσεως. Ἀνεστάλῃ ὁμως τὸ κύμα αὐτό, κατόπιν προσωπικῆς διαταγῆς τοῦ Σουλτάνου Μετζίτ. Καὶ ἔτσι ἡ ἐκκλησία αὐτὴ διετήρησε τὴν παλιὰ τῆς μορφή μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς, παρόμοια τῆς ὁποίας ἐγνώρισαν ὅλες οἱ ἐκκλησίες τῆς Πόλης, κατὰ τὴν ἀγρία νύχτα τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1955 ἀπὸ μέρους τῆς ἀγριότητος τοῦ μισαλλόδοξου ὄχλου. Αὐτὴ ἡ ἐκκλησία, πού ἀνοικοδομήθηκε ὕστερα ἀπὸ τεσσεράμισι χρόνια, ἐλειουργήθηκε πανηγυρικὰ μιὰ ἀπὸ τις τελευταῖες Κυριακές...

*

Αὐτὸς ὡς τόσο ὁ πανηγυρικὸς χαρακτήρας τῆς ἐπαναλειτουργίας τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ὅσο καὶ ἂν ἀποτελῆ μιὰ ἀπὸ τις συνειθισμένες ἱεροτελεστιές γιὰ ὄσους ἐγνώρισαν καὶ ἔζησαν τὰ Ταταύλα, παρουσιάζει μιὰ ἐξαιρετικὴ σημασία. Ξαναζωντανεῖ στὴν μνήμη τὴν ἱστορία καὶ τὴν πίστι ὀλοκλήρου τοῦ προαστείου αὐτοῦ μὲ τὴν καθαρῶς χριστιανικὴ ψυχὴ. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος, ὁ ἐπισκοπικὸς ναὸς τοῦ προαστείου, πού εἶναι ἔδρα χωρεπισκόπου ἔχει αὐτὸς ἰδίως τὴν παράδοση καὶ τὴν θρησκευτικὴν του ἱστορία. Ὁ μυροβλήτης ἅγιος στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ στάθηκε προστάτης καὶ ὑπερασπιστὴς τοῦ προαστείου σὰ κάθε περίπτωσι.. Σεισμοὶ ἐκλόνισαν τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, πυρκαϊές, ἄλλες ὡς ἀπειλὴ καὶ ἄλλες ὡς πραγματικότης, ἐρήμωσαν τὰ Ταταύλα μὲ τὴν ἀνθοῦσαν χριστιανικὴ τους ἐκδήλωσι καὶ ζωῇ. Ἡ ἐκκλησία ὡστόσο τοῦ προστάτου τῆς ἁγίου στάθηκε ἀκλόνητη καὶ ἀνέπαφη. Καὶ εἶδαν σὲ μιὰ στιγμή συμφορᾶς καὶ πανικοῦ τους οἱ πιστοὶ κάτοικοι τὸν Ἅγιο ἀνάμεσά τους νὰ τοὺς προστατεύῃ καὶ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ. Ἔτσι μὲ τὴν προστασία αὐτῆ τοῦ μυροβλήτη μάρτυρος τῆς χριστιανικῆς πίστεως τὰ Ταταύλα στὸ πέρασμα τῶν χρόνων καὶ τῶν συμφορῶν τοὺς κατώρθωσαν νὰ διασωθοῦν ἔστω καὶ ὡς ἴχνη ἑνὸς φωτεινοῦ παρελθόντος θρησκευτικοῦ, πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ. Ἐδοκίμασε ὁ ἐπισκοπικὸς ναὸς καὶ αὐτὸς τὴν μανία τῆς φλόγας, πού ἀναψε σὲ ὅλες σχεδὸν τις Ἐκκλησίες τῆς Πόλης τὴν ἐπάρατη ἐκείνη φθινοπωρινὴ νύχτα. Καὶ πάνω στὰ ἴχνη μιᾶς ζωῆς του συνεσωρεύθησαν ἴχνη ἐρείπιων καὶ συμφορᾶς. Ἡ προστασία τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου διεφύλαξε ἀκλόνητη τὴν ψυχὴ του κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια γιὰ νὰ

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΑΝΑΧΩΡΗΤΟΥ

ΕΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΤΑΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Στὴν καθημερινὴ πεζὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου ὑπάρχουν θεάματα ταπεινά καὶ ἅγια, ποὺ τὰ ἀντιπαρερχόμεθα μὲ ἀδιαφορία· ποὺ φανερώνουν ὅμως, τρόπον τινά, μιὰν ἀνώτερη πνευματικὴ ζωὴ καὶ μιὰ φλογιζόμενη συνείδηση.

Ἐνα τέτοιο ξεχωριστὸ καὶ διδακτικώτατο θέαμα εἶναι ἡ ὁμαδικὴ ζωὴ τῶν μελισσῶν μέσα στὶς κυψέλες τους. Ὅλα ἐκεῖ εἶναι ὑποτεταγμένα σ' ἓναν ἀνώτερο ρυθμὸ. Συνειδητὴ εἶναι ἡ κάθε τους ἐνέργεια καὶ πράξις. Κι' ὅλα εἶναι διαποτισμένα ἀπὸ τὸ συναίσθημα τοῦ χρέους καὶ ἀποβλέπουν στὴν ἐξυπηρέτηση τῆς κοινοπολιτείας τους.

Ἡ ζωὴ τῆς μέλισσας εἶναι ὑπερπροσωπικὴ. Γιατὶ κινεῖται μὲν ἐλεύθερα καὶ πετᾷ ἀδέσμευτα παντοῦ. Ἀλλὰ ἡ Ἐλευθερία της αὐτὴ ὑπουργεῖ πάντοτε τὸ σύνολο· κι' ἔτσι διαχέεται στὸν ὑπερατομικὸ κόσμο.

Τὸ πνεῦμα, ὅπως ἔλεγεν ὁ Ἐγγελος, εἶναι ἐλευθερία ποὺ ἔδρευει στὸ ἀπειρο βάθος. Καὶ κάθε μικρὴ μέλισσα καταδύεται

ἀναπηδήσει πάλι ἡ λάμψις τῆς παληᾶς της μορφῆς καὶ ἱστορίας.

*

Μπροστὰ στὴν μορφὴ καὶ στὴν λάμψι τῶν δύο αὐτῶν ἐκκλησιῶν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ὁμοεθνούς καὶ ὁμοθρήσκου προαστείου τῆς Πόλης ἡ σκέψις κλωθογυρίζοντας τὴν ἀνέμη τῶν ἀναμνήσεων στέκεται σὲ στάσι εὐλαβικῆς προσοχῆς. Εἰς τὴν ψυχὴν ἑνὸς κόσμου ποὺ ἐγνώρισε καὶ ἔζησε τὰ Ταταύλα καὶ τὴν ζωὴ τους τὴν προπολεμικὴ ἢ ἤχοῦν κάποιες καμπάνες. Καὶ ξυπνοῦν ἀπὸ τὸν ἦχο τους ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ πίστις ἐπάνω στὰ βάθρα τῶν ὁποίων εἰχεδημιουργηθῆ ἀκλόνητη ἢ θρησκευτικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ προαστείου αὐτοῦ. Ἡ μικρὴ εἶδησις περὶ τῆς πανηγυρικῆς λειτουργίας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀνοικοδομήσεώς του, ὕστερα ἀπὸ τὴν τελευταία καταστροφή του, μᾶς φέρνει νοερά εὐλαβικοὺς προσκυνητὰς πρὸς τὴν κατηφορίαν καὶ τὴν μικρὰ χαράδρα μὲ τὴν ἀνθησι γύρω της ἀπὸ τὴν πρώτη ἀνοιξι, ὅπου ὑφώνεται καὶ πάλιν ἓνας ναὸς καὶ μιὰ ἱστορία φωτεινὴ.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

θαρρείς σ' ένα άπροσμέτρητο βάθος αυτοσυνειδησίας και μετασχηματίζεται σε μιá λειτουργική ιέρεια του Χρέους. Και κάθε της φανέρωμα παίρνει έτσι τó μυστικισμό και τήν ιερότητα άποστολής. Και βλέπει συχνότατα κανείς ενέργειές τους και πράξεις τους, που έχουν άστραποβολήματα ήρωϊσμοῦ και τó θάμβος του θαύματος.

Όταν παρατάσσονται π.χ. εμπρός στην είσοδο τής κυψέλης τους, άγρυπνοι φρουροί της, και αντιμεáχωνται προς τó κακοποιό ζωνόσβουρο, ένας υπέροχος άιστρος αυτοθυσίας για τó κοινό άγαθό διαποτίζει τή μικρή τους ύπαρξη, και άποκαλύπτεται μιá διάθεση, που έχει μιá μυστική άνταπόκριση προς τó πνεῦμα των Θερμοπυλών!

Κι' όταν, για τήν άμυνά τους πάλιν, αναγκάζονται νά χρησιμοποιήσουν τó κεντρί τους, ενώ τó ξέρουν καλά πώς αυτό σημαίνει τó θάνατό τους, έμφανίζουν μιá τέτοια καταφρόνηση του μοιραίου και μιá τέτοια ένταση και έξαρση του χρέους τους, που είναι πραγματικά άξιοθαύμαστη και που φωσφορίζει από πνευματικούς ίριδισμούς. Γιατί, με τó θάνατό τους αυτόν διδάσκουν κι' εμάς, πώς κάθε χρησιμοποίηση του κακού είναι άρνηση τής ζωής, και είναι άπόπνοια θανάτου.

Οί μέλισσες δέν φανερώνουν—παρά σπανιότατα—ρωγμές και διακοπές στο έργο τους: ούτε και ξεστρατίσματα από τις συνήθειές τους. Δουλεύουν μόνο τήν ήμέρα. Και μόλις βραδιάσει σταματοῦν. Όπου δέ και νά βρίσκονται για βοσκή ξαναγυροῦνε, με τó Ηλιόγευμα, στην κυψέλη τους. Και τήν αύγή πάλιν ξυπνοῦν στο πρώτο γλυκοχάραγμα: όσμίζονται τόν άέρα και ξαναρχίζουν τήν τρισχαριτωμένη τους άλητεία παντοῦ όπου, με τó άλάθητο ένστικτό τους, μαντεύουνε άνάβρες μυρωμένων άνθων.

*

Κάποτε όμως είδα τόν ακατάλυτον αυτό ρυθμό τής ζωής τους νά τόν διαταράξη τó άλλόφρενο πάθος: κι' ένας πύρινος ίλιγγος νά πυρπολήση τά μικρά τους σκοτεινά κορμιά και νά τ' αφήση άποκαΐδια.

Είχανε τρυγήσει κάποιο άμπέλι. Κι' αντί νά πατήσουν άμέσως τά σταφύλια, τ' άπλώσανε στάν "Ηλιο, για νά τραβήξη λίγο τó νερό τους, νά σταφιδιάσουν κάπως, και νά γίνη έτσι περισσότερο γλυκόπιτο, τó κρασί τους.

Σάν έπεράσανε δέ λίγες ήμέρες, ένα βραδυνό που είχε βασιλέψει πλέον ό "Ηλιος και δέν τάβροσκαν πλέον οί μέλισσες και τά σφαλά-

κια, τὰ μεταφέρανε σ' ἓνα ὑπαίθριον πατητήρι. Καθὼς ὁμως τάρριχναν ἀπότομα, ἐσποῦσαν φυσικὰ οἱ ρῶγες καὶ ἡ μυρωδιὰ τῆς μουστιᾶς ἐτράβηξε λιγιστὲς στὴν ἀρχὴ μέλισσες. Δὲν ἐπέρασε ὁμως πολλὴ ὥρα, κ' ἄρχισαν νᾶρχωνται κατὰ σμήνη κ' ἄλλες. Καὶ σὲ λίγο ἔπηξε ὁ ἀγέρας ἀπὸ μελισσοπτερά κ' ἐγιόμισεν ἀπὸ ζουζουνίσματα. Καὶ κάθε στιγμὴν ὄλο καὶ πλήθαιναν, λὲς κ' ἀδειάσανε τὰ μελισσοκήπια γύρω τριγύρω.

*

Μάταια οἱ ἐργάτες ἀνάψανε ξερὲς σβουνιές, γιὰ νὰ τὶς ἀποδιώξῃ ἢ βαρειά τους καὶ πνιγερὴ καπνιά. Αὐτὲς ἐθέριεψαν περισσότερο καὶ φρενιασμένες ἐκυκλώσανε σμάρια ὀλόκληρα τὸ πατητήρι. Κι' ἦτανε τόσον ἀλλόφρενη ἡ ὁρμὴ τους, ποὺ ἐστάθηκεν ἀδύνατο νὰ τρυγοπατήσουν. Καὶ μόνον ξημερώματα πλέον τὸ κατώρθωσαν ἀφοῦ εἶχανε πνιγῆ σχεδὸν ὅλες μέσα στὴν μουστιά.

Ἔτσι σὰν τὶς μέλισσες αὐτὲς καταντοῦν καὶ οἱ ψυχές, ποὺ ξεμαυλίζονται ἀπὸ κάποιο πάθος. Γίνονται ἀντάρτισσες, καὶ τίποτε δὲν τὶς βαστᾷ γιὰ νὰ μὴ γευθοῦν τὴν ἁμαρτία. Καὶ ἡ ἠθικὴ τους ἀποχαλίνωση καὶ ἀναρχία «κρείσσαν πυρὸς», ὅπως λέγει ὁ Εὐριπίδης, τὶς σπρώχνει σὲ κάθε ἀπαράδεκτη πράξη καὶ ἐνέργεια.

Γιατὶ κάθε μας πράξη καὶ κάθε μας ἐνέργεια δὲν εἶναι τίποτες ἄλλο, παρὰ ἡ σάρκα καὶ τὸ ντύμα ποὺ παίρνει ἡ ἐσωτερικὴ μας διάθεση.

Καὶ πολλὰ βέβαια εἶναι τὰ σκιρτήματα τῆς καρδιᾶς μας. Ἀμέτρητες οἱ ἐπιθυμίες μας. Κι' ἀτελείωτα τὰ κλωθογυρίσματα τοῦ νοῦ μας. Λαβύρινθος σκοτεινὸς εἶναι τὸ στήθος τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ μέσα του στροβιλίζονται λογῆς λογῆς λαχτάρεις. Λίγες ὁμως ἀπ' αὐτὲς φθάνουν ὡς τὴ θύρα τῆς ἐξόδου, ποὺ εἶναι ἡ πράξη.

Κι' ἓνας βασιλικὸς νοῦς ἀπὸ τοῦτο ξεχωρίζει. Ὅτι μάχεται δηλαδὴ, ὅσο μπορεῖ, νὰ βάλῃ σὲ τάξη καὶ σὲ ρυθμὸ τὴ βασιλεία τῶν ἐπιθυμιῶν. Νὰ δώσῃ ἱερὸ πρόσωπο καὶ πνοὴ στὸ βαρὺ χωματένιο τους ὑλικό· καὶ νὰ προσαρμόσῃ λειτουργικὰ κάθε ἐφήμερη στιγμὴ τῆς ζωῆς στὴ στρατεία τοῦ Ἀγαθοῦ. Γιατὶ τὸ ἀνώτατο χρέος τοῦ ἀνθρώπου—κάθε ἀνθρώπου—ἓνα εἶναι. Νὰ γίνεταί στὸν κόσμον μας αὐτὸν «συνεργὸς τοῦ Θεοῦ» καὶ νὰ παίρνει τὸν ἀνηφορικὸ δρόμον ποὺ τὸν ὀδηγᾷ στὴ λύτρωσή του. Ἔτσι αὐτοαναλίσκεται μέσα του κάθε στιγμὴ τὸ κακό, δικαιώνεται καὶ ἀξιολο-

ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ ΠΑΥΛΟΥ...

(Διδάγματα γιά τούς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τόν βίο καί τά κείμενα τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου).

«Ἐγὼ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καί ἀποθανεῖν.. ἐτοιμῶς ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ» (Πράξ. κα' 13). Ὁ προφήτης Ἀγαβος εἶχε προείπει, στήν Καισάρεια, ὅτι ὁ Παῦλος, πηγαίνοντας στήν Ἱερουσαλήμ, θά δενόταν ἀπό τούς Ἰουδαίους καί θά παραδινόταν στήν ρωμαϊκή ἐξουσία ὡς ὑπόδικος. Ἦταν φυσικό, λοιπόν, νά προσπαθήσουν οἱ συνεργοί του, καθῶς κι' οἱ ἐντόπιοι Χριστιανοί, νά τόν σταματήσουν τονίζοντάς του ὅτι γι' αὐτόν τόν λόγο δέν θά ἔπρεπε νά συνεχίση τὸ ταξίδι του πρὸς τὰ ἐκεῖ. Καί τὸ ἔκαμεν. Τὸν παρεκάλεσαν κλαίγοντας, πάσχισαν μὲ κάθε τρόπο νά τόν ἀποτρέψουν. Ἐκεῖνος ὅμως ἔμεινε ἀνένδοτος. Ὅχι ψυχρὸς κι' ἀσυγκίνητος στίς ἐκκλήσεις τῆς ἀγάπης τους, ἀλλ' ἀπλῶς προσηλωμένος στὸ χρέος του. Γι' αὐτὸ τούς ἀπάντησε: «Τὶ ποιεῖτε κλαίοντες καί συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν;» Τὸ ἀδελφικὸ τους ἐνδιαφέρον, ἢ ἀπέραντη στοργή τους τοῦ κατακομματίαζαν τὴν καρδιά. Ἐνοιωθε τὸν πόνο τους. Ἀλλὰ αὐτὸ δέν τὸν σάλεψε ἀπὸ τὴν ἀπόφασί του. Καί τούς πληροφόρησεν

γεῖται ὁ μόχθος του, καί μ' αὐτὸ τὸν τρόπο κατορθώνει στὴν ἐφήμερη αὐτὴ ζωὴ νά ἐπιτελῆ κάτι τὸ Αἰώνιο.

Ἀλλοιώτικα, ὅταν δέν μπορούμε ν' ἀρμονίσουμε τὸ ἐπίγειον αὐτὸ ταξίδι μας μὲ τὴν ἀόρατη θεία πνοή, θ' ἀράξουμε σὲ ρῆχες καί σὲ βαλτονέρια.

Κι' ἀλλοίμονο καί τρισαλλοίμονό μας, σὰν δέν ἔχουμε τὴ μπόρεση νά δαμάσωμε μέσα μας μιὰν ἀμαρτωλὴ καί μιὰν ἀναγννη ἔφεση. Ἀλλοίμονό μας, ἂν δέν μᾶς εἶναι βολετὸ νά μετουσιώσουμε σὲ ἱερὴ ἐλευθερία τὴ σκλαβιά μας, καί νά συντρίψουμε τίς λάσπινες ἀλυσσίδες μας.

Θά μπορούμε τότε ἀναπόφευκτα σ' ἓνα πύρινο κύκλο καί σ' ἓνα στρόβιλο κατώτερων ἐπιθυμιῶν, ποῦ θά μᾶς ὀδηγήσουν στὴν Ἄβυσσο καί σ' ἓνα φρικτὸ ψυχικὸ θάνατο.

Μολύβι εἶναι ἡ σάρκα μας καί μᾶς βουλιάζει στὸν Ἄδη. Καί ἡ μεγαλύτερη δυστυχία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι, ὅπως τὸ πουλὶ ποῦ πιάνεται στὰ ξόβεργα, ἔτσι νά πιασθῆ κι' αὐτὸς ἀπὸ τίς λάσπινες ἐπιθυμίες.

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

ἔτσι, ὅτι ἦταν ψυχικὰ ἔτοιμος ν' ἀντιμετωπίσῃ ὄχι μόνο τὰ δεσμά, ἀλλὰ καὶ τὸν θάνατο γιὰ χάρι τοῦ Κυρίου.

Τί σημασία ἔχουν οἱ φυλακὲς κι' ἀκόμη καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ δημίου γιὰ ὅποιον βαδίζει στὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀναλίσκει τὸν ἑαυτὸν του γιὰ τὴν Ἐκκλησία; Αὐτός, ὅπως κι' ὁ Παῦλος, πάντα, σὲ κάθε ὥρα ἀετοίμως ἔχει, νὰ ὑποστῇ τὸ πᾶν στὸν κόσμο, ἀρκεῖ νὰ μὴ ξεστρατίσῃ ἀπὸ τὶς οὐράνιες ἐντολές.

«Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ ἠσυχάσαμεν εἰπόντες· τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γινέσθω» (Πράξ. κα' 14) Μεγάλῃ καὶ θαυμαστῇ ἡ στάσις τοῦ Ἀποστόλου. Ἀνάλογα, ὅμως, μεγάλη καὶ θαυμαστῇ ὑπῆρξε κι' ἐκεῖνη τῶν πνευματικῶν του τέκνων. Ἀφοῦ ἔδειξαν περίσσια τὴν ἀγάπῃ τους, ἔκαμαν ὕστερα ἓνα κατόρθωμα πῶς ἐξάισιο. Ἀναδείχθησαν ἐξ ἴσου πλούσιοι καὶ στὴν ὑπακοή. Κι' ἐπιστέγασαν τὶς τρυφερὲς παρακλήσεις τους καὶ τοὺς ἐναγκαλισμοὺς μὲ σκύψιμο τοῦ ἀυχένος καὶ μὲ τὸν λόγο ποὺ εἶπε ὁ Κύριος μέσα στὸν κῆπο τῆς Γεθθημανῆ. Ἄς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Κι' ἂν μὲ τὴν ἀγάπῃ τους κοιμάτιασαν τὴν καρδιά τοῦ πατέρα τους, μὲ τὴν ὑποταγὴ ποὺ ἔδειξαν κατόπιν, θὰ τὴν ἔκαμαν πράγματι θρύμματα ἀπὸ τὴ συγκίνησι. Γιατὶ τὸ δεύτερο ἦταν πῶς ἀξιοθαύμαστο ἀπὸ τὸ πρῶτο. Μακάριος ὁ ποιμὴν, ποὺ ἔχει τέτοια πνευματικὰ τέκνα. Ἰκανὰ νὰ τὸν ἀγαποῦν χωρὶς ὄρια, ἀλλὰ καὶ ἱκανὰ νὰ θυσιάξουν τὸ υἱκὸ φίλτρο τους στὴν ὑπακοή τοῦ Θεοῦ.

«Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτὸν» (Πράξ. κβ' 13). Ὁ Παῦλος, μιλῶντας στὸν ὄχλο τῆς Ἱερουσαλήμ, διηγεῖται τὴ μεταστροφή του στὸν Χριστό. Ἀνέφερε γιὰ τὸ φῶς ποὺ τὸν περιέστραψε μπροστὰ στὶς καστρόπορτες τῆς Δαμασκοῦ καὶ γιὰ τὰ ὄσα τοῦ εἶπε τότε ἀοράτως ὁ Κύριος Ἰησοῦς. Καὶ προσθέτει τὴν λεπτομέρεια, ὅτι ἔχοντας χάσει τὴν ὄρασί του ἀπὸ τὴ λάμψι ἐκεῖνη, τὸν πῆραν ἀπὸ τὸ χέρι οἱ συνοδοὶ του καὶ τὸν ἔμπασαν στὴν πόλι, ὅπου τὸν βρῆκε ὁ Ἀνανίας, ἓνας Ἰουδαῖος χριστιανὸς καὶ τοῦ εἶπε· ἀδελφε Σαοῦλ, ἀνάβλεψε! Καὶ τότε ἀνέβλεψε καὶ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ποὺ εἶδαν τὰ μάτια του, ἦταν ἀκριβῶς ὁ Ἀνανίας. «Ἀνέβλεψε εἰς αὐτόν». Ὁ Ἀνανίας ἦταν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ποὺ εἶδε ὁ Παῦλος, ξανανοίγοντας τὰ μάτια στὸν κόσμο. Κι' ὁ πρῶτος αὐτὸς ἄνθρωπος ἦταν ἓνας χριστιανός. Ἀπὸ ἐκεῖ πέρα, ὁ Παῦλος δὲν θὰ ἔβλεπε τοὺς ἀνθρώπους παρὰ ὡς χριστιανούς, εἴτε πραγματικοὺς εἴτε ὑποψηφίους. Καὶ γιὰ τοὺς δευτέρους αὐτοὺς θὰ ἀφιέρωνε πλέον τὴ ζωὴ του, κοπιᾶζοντας πῶς νὰ τοὺς κάμῃ πραγματικούς.

Ὁ Ἀνανίας ἦταν ὁ πρῶτος χριστιανός, ποὺ ὁ ἀπόστολος εἶδε μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως, ἐνῶ πρὶν ὡς διώκτης τῆς Ἐκκλησίας

εἶχε ἰδῆ τοὺς ἄλλους χριστιανούς ὁλότελα διαφορετικά. Ποτέ, λοιπόν, δὲν θὰ ξέχασε αὐτὴ τὴν παρθενικὴ εἰκόνα τῆς καινούργιας τοῦ ὁράσεως, τὸν Ἄνανιά ποῦ με τὸν λόγο του τοῦ ἀνοιξε τὰ μάτια. Αὐτὸ τὸ προνόμιο ἔχει ὅποιος ἐργάτης τῆς Ἐκκλησίας μεταστρέψει ἁμαρτωλούς. Ὁ πρῶτος ὁρατὸς χριστιανὸς γι' αὐτούς, ὅταν ἀνανήψουν κι' ἀρχίσουν νὰ βλέπουν τὸν κόσμον με τοὺς ὀφθαλμούς τῆς πίστεως, εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνος ποῦ τοὺς χάρισε αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ ἀνάβλεψη, ὁ καλὸς ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου, ποῦ τοὺς τράβηξε ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς.

«Ἀπαγγέλλω μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἅξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας» (Πράξ. κστ' 20) Τὸ κήρυγμά του στοὺς Ἰουδαίους καὶ τὰ ἔθνη χαρακτηρίζοντας περιληπτικά, ὁ ἀπόστολος τὸ περιστρέφει γύρω ἀπὸ τὴ λέξι μεάνοια. Με τὴν ἴδια λέξι κι' ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἄρχισε τὴ δική του διδασχῆ, ὅπως ἀναφέρουν τὰ Εὐαγγέλια. Αὐτός, λοιπόν, ὁ τόνος ποῦ κι' ὁ Σωτὴρ κι' ὁ Παῦλος δίνουν στὸ κήρυγμα, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ὑπομνησθῆ σήμερα σὲ ὅλους τοὺς διακόνους τοῦ ἄμβωνος. Γιατὶ εἶναι ἕνας τόνος, ποῦ ἔχει ἀρκετὰ χάσει τὸ βάρος καὶ τὴν ὀξυτήτα του κατὰ τίς ἡμέρες μας. Τὸ κήρυγμα δὲν πρέπει νὰ εἶναι στὴ βάσι του τίποτα ἄλλο παρὰ μιὰ πρόσκλησις σὲ μεάνοια, μεάνοια δὲ ὄχι μόνο κατὰ διάθεσι, ἀλλὰ ποῦ νὰ ἀποδείχεται στὰ ἔργα. Εἶναι ἀνάγκη καὶ τώρα, ὅπως καὶ πάντα, ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόνο νὰ δεσπόζεται, νὰ εἶναι μιὰ ἀπαγγελία πρὸς μεάνοια καὶ πρὸς τοὺς καρποὺς τῆς μετανοίας».

«Ἀδιαλείπτως μνεῖαν ὕμῶν ποιῶμαι» (Ρωμ. α' 9). Χιλιάδες στάδιοι μεσολαβοῦσαν ἀνάμεσα στὸν ἀπόστολο καὶ στοὺς χριστιανούς τῆς Ρώμης. Ἀλλὰ ἡ ὕλικὴ ἀπόστασις δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ τοὺς ξεθωριάση στὴν καρδιά του. Ἀδιαλείπτα, χωρὶς διακοπὴ τοὺς εἶχε στὸ νοῦ του καὶ πρὸ παντός ὅπως ἀναφέρει στὸν εὐθύς ἐπόμενον στίχο ὅταν προσευχόταν.

Ἡ προσευχὴ γιὰ τὸν ποιμένα, δὲν εἶναι σὲ καμμιά περίπτωσι προσωπικὴ ἀποκλειστικὰ ἀπασχόλησις. Εἶναι κι' ἕνα προσκλητήριο μνήμης, ὅπου παρουσιάζονται τὰ πνευματικὰ του τέκνα, γιὰ τὰ ὁποῖα μιᾶ στὸν Κύριο με στοργὴ καὶ ζωνηρὸ ἐνδιαφέρον.

«Ἐλλήσι τε καὶ βαρβάρους, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί» (Ρωμ. α' 14). Ὁφειλέτης, χρεώστης πρὸς κάθε κατηγορία ψυχῶν εἶναι ἐκεῖνος ποῦ ὁ Θεὸς τὸν ἔκαμε οἰκονόμο τῆς Χάριτος καὶ δαχειριστὴ τοῦ πνευματικοῦ πλοῦτου. Ἡ ἔγνοιά του, ἡ λαχτάρα του, ἡ μέριμνά του εἶναι πῶς νὰ βρῆ ὅσους στεροῦνται αὐτὲς τίς δωρεές καὶ νὰ τοὺς κάμη παραλήπτες τῶν θείων θησαυρῶν.

«Ἡὕχόμεν ἄντὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ

τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα, οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλῖται») (Ρωμ. θ' 3,4). Δὲν ὑπάρχει ἴσως, στὰ κείμενα τοῦ Θεοῦ Παύλου, πού ὥστόσο δὲν τοὺς ἀπολείπουν ὑπέροτλημα σχήματα λόγου, πιδ ἰλιγγιώδης διαβεβαίωσις ἀπ' αὐτῆ. Οὔτε λίγο οὔτε πολύ, διατυπώνει ἐδῶ ὁ ἀπόστολος τὴν εὐχὴ νὰ ἔχανε ὁ ἴδιος τὸν Χριστὸ καὶ τὸν παράδεισο, ἂν μ' ἓνα τέτοιο ἀντίλυτρο θὰ κέρδιζαν τὸ Χριστὸ καὶ τὸν παράδεισο οἱ πορωμένοι κατὰ σάρκα ἀδελφοί του, τὸ ἔθνος του, πού ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος του ἀκατάνυκτο ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο, μέσα στὴν ἀπιστία καὶ στὴν πλάνη.

Εἶναι φυσικὸ καὶ κάθε ἄλλο παρὰ ἀποδοκιμασμένο ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ θλίβεται καὶ νὰ πονᾷ βαθεῖα ὁ ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου, ὅταν, ἐνῶ μὲ τὸν ἴδιο ὡς μέσον ὁ Θεὸς σώζει τόσους καὶ τόσους ἀνθρώπους, οἱ συγγενεῖς του, τὰ πρόσωπα πού κατὰ σάρκα εἶναι δικὰ του καὶ κατὰ φυσικὸ τρόπο προσφιλῆ, μένουν ἔξω ἀπὸ τὴ Χάρι. Νοιώθει τότε σὰν ὄχι πλήρη τὴ μακαριότητα πού τοῦ δίνει τὸ γεγονός ὅτι εἶναι ἐνωμένος μὲ τὸ Χριστό. Καὶ ξαίροντας τι σημαίνει ἀπόχτησις τοῦ Χριστοῦ, πλησιάζει ἔτσι στὴν εὐχὴ πού ὁ Παῦλος ἔκαμε. Προτιμᾷ νὰ εἶχε χάσει ὁ ἴδιος τὸν Χριστό, ἂν μ' αὐτὸ τὸ προηγούμενο θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ εἶχαν βρῆ τὸν Χριστὸ οἱ οἰκεῖοι του, οἱ κατὰ σάρκα δικοί του.

Ὁ Παῦλος, ὅμως, σὰν μέγιστος ἅγιος πού ἦταν, μπορούσε ἔτσι νὰ ἐλευθεροστομῆ χωρὶς νὰ φοβᾶται μὴ πέση σὲ βλασφημία. Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε αὐτὴ τὴ δυνατότητα. Νοιώθοντας πόνον ἀνάλογο μὲ τὸν δικό του, ἄς μιμηθοῦμε τὸν ἀπόστολο στὴν πράξι, ἀντὶ νὰ τὸν παρακολουθήσουμε στὶς κορυφές τῶν λόγων του. Ὁ Παῦλος ἔκανε τὸ πᾶν γιὰ νὰ ἐλκύσῃ τοὺς δικούς του στὸν Χριστό. Σ' αὐτοὺς πρῶτα πρῶτα κήρυττε τὸ Εὐαγγέλιο. Καὶ μονάχα ὅταν, ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς δὲν τὸ ἔμπαζαν στὴν καρδιά τους, τὸν ἀπόδιωχναν, στρεφόταν στὰ ἔθνη. Ἄς μὴ παύουμε λέει, λοιπόν, κι' ἐμεῖς τίς προσπάθειές μας γιὰ τὴ σωτηρία ὅσων προσώπων ἀνήκουν στὸ στενὸ περιβάλλον μας, ἂν τυχὸν ὑπάρχουν τέτοια πρόσωπα ἔξω ἀπὸ τὴ Χάρι. Καί, ἀπηχῶντας τὴν εὐχὴ τοῦ μεγάλου ἀποστόλου, ἄς λέμε στὸν Κύριο, κατὰ τίς προσευχές μας: «Κύριε, ἀφοῦ σὲ μένα τὸν ἀνάξιο γνώρισες τὸ θέλημά σου κι' ἔρριξες τὸν ἥσκιο τῆς χάριτός σου, μὴ ἀφήσης στὸ σκοτάδι αὐτοὺς πού ἀγαπῶ καί, πού παρ' ὅλο ὅτι βρίσκονται μακριὰ σου, εἶναι καὶ θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν πολὺ καλύτεροί μου».

«Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν». (Ρωμ. ιε' 1) Οἱ κληρικοὶ εἶναι κατ' ἀρχὴν οἱ δυνατοὶ

τῆς ἐκκλησίας. Ἀποστολή τους ἔχουν νὰ χειραγωγῶν τοὺς πιστοὺς στοὺς δρόμους τοῦ θείου θελήματος, νὰ τοὺς στηρίζουν καὶ νὰ τοὺς βοηθοῦν, ὥστε νὰ βαδίσουν σ' αὐτοὺς τοὺς δρόμους. Τίς ἀπαιτήσεις ποὺ ἔχει ὁ θεὸς ἀπέναντι τῶν κληρικῶν, δὲν τίς ἔχει ἀπέναντι τοῦ πληρώματος. Γι' αὐτὸ κι' εἶναι πιὸ ἀυστηρὸς στοὺς πρώτους παρὰ στὸ δεύτερο. Οἱ ποιμένες δὲν ἔχουν τὴν ἀπλὴ κλῆσι ποὺ ἔχει κάθε χριστιανὸς νὰ σωθῆ. Καλοῦνται νὰ σώσουν μαζί με τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὰ πρόβατα ποὺ τοὺς ἐμπιστεύθηκε ὁ Κύριος. Καὶ πρέπει νὰ καταβάλλουν γιὰ ἓνα τέτοιο σκοπὸ κάθε φροντίδα, νὰ συμπεριφέρονται με τρόπους προσφυσῆς κάθε φορὰ γιὰ κάθε ψυχὴ, βαστάζοντας οἱ ἴδιοι τὰ ἀσθενήματά της. Πῶς; Μὲ τὸ νὰ δείχνουν κατανόησι, τρυφερότητα καὶ λεπτὴ συμπεριφορὰ πρὸς τίς ἐλλείψεις καὶ τίς ἀδυναμίες κάθε πνευματικοῦ τέκνου τους. Καὶ με τὸ νὰ προηγοῦνται σὲ ὅλες τίς ἀρετὲς ἀπὸ τὸ ποιμνιό τους, ὄχι γιὰ προσωπικὸ στολισμό, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναπληρῶνουν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὰ κενὰ τοῦ ποιμνίου. Γιατὶ ὁ ἱερεὺς προσεύχεται πιὸ πολὺ στὴ ζωὴ του ἀπὸ κάθε πιστό; Βαστάζει ἔτσι τὰ ἀσθενήματα τῶν τέκνων του. Γιατὶ στερεῖται τόσες καὶ τόσες ἀνέσεις καὶ χαρὲς τοῦ κόσμου αὐτοῦ; Γιὰ νὰ βαστάζῃ ἔτσι τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀπλῶν χριστιανῶν. Γιατὶ ἀντιμετωπίζει τόσες εὐθύνες, τόσους κόπους; Γιὰ νὰ βαστάζῃ ἔτσι τὰ ἀσθενήματα μετὰ τῶν πνευματικῶν του τέκνων, ὅπως ἀκριβῶς ὁ πατέρας κοπιᾷ κι' εὐθύνεται γιὰ νὰ ζοῦν ξέγνοιστα καὶ νὰ εὐτυχοῦν τὰ παιδιὰ του. Γιατὶ στὴν ἐξομολόγησι προσεύχεται κι' ὁ ἴδιος ἀνάμεσα στὸν ἁμαρτωλὸ καὶ στὸν Θεὸ καὶ γιὰ τὴν κλαίει γιὰ λογαριασμὸ τῆς ψυχῆς ἐκείνης ποὺ ἐξομολογεῖται τὰ παραπτώματά της καὶ γιὰ τὴν γονατίζει μαζί της ἐνώπιον τοῦ φιλανθρώπου καὶ πανοικτίρμονος Κυρίου; Ἀναλαμβάνοντας ἔτσι ἓνα μέρος ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὸ φορτίο ἐκείνης τῆς ψυχῆς.

Οἱ δυνατοὶ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι πάντα οἱ κληρικοὶ της. Ἀλλὰ μαζί μ' αὐτοὺς εἶναι κι' οἱ προχωρημένοι στὸν δρόμο τῆς τελειότητος πιστοί, ποὺ ὁ ἐπίσκοπος κι' ὁ ἱερεὺς θὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ συνεργοὺς καὶ βοηθοὺς, ἐπωμίζοντας καὶ σ' αὐτοὺς ἓνα μέρος τῶν δικῶν του εὐθυνῶν καὶ φροντίδων.

ΑΚΥΛΛΑΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

ΕΟΡΤΟΔΡΟΜΙΟΝ

1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ
ΚΑΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΠΛΙΕΩΣ

ΑΓΑΠΗ ΑΚΑΤΑΝΙΚΗΤΟΣ

«Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;».
(Ρωμ. η' 35)

Τὴν σγέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν—καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Χριστιανῶν πρὸς τὸ Σωτῆρα Χριστόν—ὁ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος τὴν αἰσθάνεται στενωτάτην καὶ ἀδιάσπαστον. Καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα, ὅτι τίποτε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διασπᾷ τὸν ἰσχυρώτατον αὐτὸν δεσμόν, θέλει τὸ ἐρώτημα: «τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;» Τὸ θέτει δὲ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε μία καὶ μόνη ἀπάντησις νὰ εἶναι δυνατὴ ὅτι καμμία δύναμις δὲν εἶναι ἰκανὴ νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Ὁ θεῖος ἀπόστολος ὁμιλεῖ περισσότερο διὰ τὴν ἀγάπην ποῦ ἔχει ὁ Χριστὸς πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ, ἀντιστοίχως, καὶ περὶ τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ἡμεῖς εἰς Ἐκεῖνον. Πάντως, ὑπὸ τὰς δύο αὐτὰς ἀπόψεις, τίθεται τὸ ζήτημα τῆς ἀπεριορίστου ἀγάπης καὶ τοῦ συνδέσμου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μετὰ τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν χριστιανῶν μετὰ τοῦ Σωτῆρος. Ὅλίγα σκέψεις διὰ τὸ ἀδιάσπαστον τῆς ἀγάπης αὐτῆς ἅς ἀκουσθοῦν σήμερα, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀποστολικοῦ ἀναγνώσματος καὶ τοῦ εορτολογίου τῆς ἡμέρας.

1.- Ἐορτάζομεν σήμερα δύο μαρτυρικὰς φυσιογνωμίας· μίαν παλαιότεραν, τοῦ μάρτυρος Τρυφῶνος, τῆς ἐποχῆς τοῦ Δεκίου, (τοῦ 3ου μετὰ Χριστόν αἰῶνος) καὶ μίαν τῶν νεωτέρων χρόνων, τοῦ νεομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Ναυπλιέως. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ ἄλλοι ἠχοεῖα τῶν ἁγίων μαρτύρων, εὗρέθησαν ἐν μέσῳ δυσκολιῶν πολλῶν καὶ διλημμάτων τραγικῶν. Ἀντιμετώπισαν τὰ τραγικώτερα φόβητρα καὶ τὰ δελεαστικώτερα θέλητρα, καὶ μετὰ αὐτὰ ἐδοκιμάσθη ἡ ἀγάπη των καὶ ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὸν Χριστόν.

Ὅταν ἔλεγεν ὁ ἀπόστολος: «πέπεισμοι γὰρ οὐτε οὕτε θάνατος οὕτε ζωὴ... δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ»,

εξέφραζε τὴν προσωπικὴν του πείραν. (Δι' αὐτὸ καὶ λέγει «πέπεισμαι»). Πλὴν ὅμως τῆς ἰδικῆς του πείρας, μᾶς εἶναι πολῦτιμος καὶ ἡ πείρα τῶν Μαρτύρων, οἱ ὅποιοι ἔχυσαν τὸ σῆμα των διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπέδειξαν ὅτι «οὐτε θάνατος οὐτε ζωὴ» τοὺς ἐκλόνισαν αὐτὴν τὴν ἀγάπην.

Ἄς μὴ μᾶς διαφεύγη ὅτι εἶναι δυνατόν τὰ πράγματα, ἐνίοτε, νὰ τεθοῦν καὶ εἰς ἡμᾶς κατὰ τέτοιον τρόπον, ὥστε ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν νὰ τεράση ἀπὸ μίαν ἰσχυροτάτην δοκιμασίαν. Ἄλλοτε τὰ πράγματα παρουσιάζονται μὲ τὴν δραματικὴν ἐκείνην μορφήν, ἡ ὁποία σημαίνει, ὅτι, διὰ τὸ νὰ μείνωμεν πιστοὶ στὴν χριστιανικὴν μας γραμμὴν, θὰ πρέπει νὰ παλαιώσωμεν μὲ πολλὰς δυσκολίας καὶ νὰ δοκιμάσωμεν ἴσως στενοχωρίας καὶ θλίψεις. Καὶ ἄλλοτε θὰ πρέπει νὰ ὑπερνικήσωμεν τὴν ἀντίθετον πρόκλησιν, μὲ τὰ διάφορα κέρδη καὶ τὰ εὐχάριστα δελεάσματα ποὺ ὑπόσχεται ὁ ἀντίθετος καὶ μὴ χριστιανικὸς δρόμος. Καὶ ἡ πρώτη περίπτωσις εἶναι τραγικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ δευτέρα ἀπαιτεῖ γενναῖον χαρακτῆρα. Τὸ πρῶτον ἐννοεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν λέγῃ ὅτι «οὐτε θάνατος» θὰ χωρίση ἀπὸ τὸν Χριστόν. Οὐτε δηλαδὴ σὶ μέχρι θανάτου στενοχωρίαὶ καὶ δυσκολίαι, ποὺ μᾶς εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς σιοιχίσῃ ἢ προσήλωσις εἰς τὸ χριστιανικὸν μας καθῆκον, ἐπιτρέπεται νὰ μᾶς κλονίσουν. Ἄλλ' «οὐτε ζωὴ», οὔτε δηλαδὴ ἡ ἀντίθετος περίπτωσις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ συμμόρφωσις πρὸς τὸ χριστιανικὸν χρέος θὰ μᾶς στερήσῃ ἴσως ἄλλας εὐχαρίστους συνεπείας ποὺ ὑπόσχεται ἡ ἀμαρτία, εἶναι ὀρθὸν νὰ μᾶς ἐπηρεάσῃ.

Οἱ ἑορταζόμενοι μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ εὐρέθησαν καὶ ὑπὸ τὰς δύο αὐτὰς συνθήκας. Ἀρχικῶς προσεπάθησαν νὰ τοὺς δελεάσουν μὲ ὑποσχέσεις καὶ ἀμοιβάς. Ἄλλ' ἐκεῖνοι εὐρέθησαν ἀνώτεροι καὶ ἀγνοί. Δὲν κατώρθωσαν νὰ τοὺς ἀποσπάσουν ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ μὲ τέτοια ποραπλαητικὰ καὶ δελεαστικὰ μέσα. Ἀλύγιστοι εἰς τὸ καθῆκον, χωρὶς ὑπολογισμούς, ὅπως ὀφείλει νὰ εἶναι κάθε χριστιανός. Ἀντιμετώπισαν ἔπειτα τὴν σκληρότητα καὶ τὰ ἀνελέητα κτυπήματα τῶν διωκτῶν καὶ ἔβλεπον τὴν ὀδύνην τοῦ μαρτυρίου. Ἄλλ' ἐνεθυμοῦντο τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψεις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;» Ἐδοξίμασαν ὅλας αὐτὰς τὰς μορφὰς τῆς θλίψεως, μέχρι καὶ τῆς μαχαίρας, καὶ ἐνεθυμοῦντο, μαζί με τὸν Παῦλον, καὶ τὸν Ψαλμωδόν, ὁ ὁποῖος προεῖπε προφητικῶς ὅτι «ἐνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς». Καὶ συμβαίνει, ὅχι σπανίως, νὰ ἐπιστρατεύεται ὅλη ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων ἐναντίον καλῶν χριστιανῶν.

Καὶ γίνεται ἥρωας καὶ μάρτυς ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀντιμετωπίζει ὅλην αὐτὴν τὴν πολεμικὴν καὶ μένει πιστὸς εἰς τὰς ἀρχάς του.

Ἄλλωστε ἡ πίστις καὶ ἡ θρησκεία ἐν γένει ἀποτελοῦν ἓνα κεφάλαιον, ποῦ ἔχει τὴν χρησιμότητα καὶ τὴν σωτήριον ἐπίδρασιν του, πρὸ πάντων, ὅταν τὰ πράγματα εἰς τὴν ζωὴν δὲν εἶναι ρόδινα. Τότε ὁ ἄνθρωπος χρειάζεται στήριγμα· καὶ τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ διαθέτῃ ἐφόδια πνευματικά, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ κατορθώσῃ νὰ μὴ καταποντισθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἀρχίσῃ νὰ κἀνῃ διάφορες ἀβαρίες συνειδήσεως καὶ ὑπολογισμοὺς καὶ συμβιβασμοὺς.

2. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀνεφέρθη καὶ εἰς ἄλλας δυσκόλους περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας εἶναι προβληματικὸν νὰ μένῃ κανεὶς πιστὸς εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἶπεν ὅτι «ὅτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὑψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε τις κτίσις ἐτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ». Τί σημαίνουν αἱ λέξεις αὗται; Καὶ εἰς ποίας καταστάσεις ἀναφέρονται;

«Ὅτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα». Δηλαδή οὔτε οἱ παροῦσαι συνθήκαι τῆς ζωῆς, ὑπὸ τὰς ὁποίας τώρα εὐρισκόμεθα—εἴτε εὐχάριστοι εἶναι εἴτε δυσάρεστοι—εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς κλονίσουν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστόν, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχωμεν δοθῇ ὀλοφύχως εἰς Αὐτόν, οὔτε ἐὰν μᾶς εὔρουν μελλοντικῶς ἄλλαι συνθήκαι, τραγικαὶ ἔστω καὶ φορικταί. Θέλει νὰ εἴπῃ ὁ θεῖος ἀπόστολος ὅτι ἡ σταθερότης τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν Χριστόν καὶ τὸν Νόμον Του πρέπει νὰ εἶναι ὑπεράνω οἰωνοῦ δῆποτε ἐξωτερικῶν συνθηκῶν. Ὁ Χριστιανὸς δὲν ὁμοιάζει πρὸς ἄστατον πλοῖον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸ κύμα, ἀλλὰ εἶναι ὅπως ὁ θαλάσσιος κολυμβητής, ὁ ὁποῖος ἔχει βάρους πολὺ, καὶ ἄγκυρον σταθεράν, καὶ κυβερνήτην ἰσχυρὸν καὶ πεπειραμένον, καὶ οἰοιδῆποτε ἂν εἶναι αἱ πιέσεις τῶν κυμάτων καὶ τῶν δυσκολιῶν τῆς ζωῆς, αἰσθάνεται ὅτι δι' οὗτὸ εἶναι χριστιανός, καὶ δι' αὐτὸ πιστεύει εἰς τὸν Σωτῆρα, καὶ εἰς αὐτὰς κυρίως τὰς περιπτώσεις θὰ δεῖξῃ τὴν πίστιν του καὶ τὴν σταθερότητά του, ἀλλὰ καὶ ὁ Χριστὸς τότε περισσότερον θὰ ἀνταποκριθῇ με προστάσιον πολλὴν καὶ ἄπειρον ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀγαπῶντας καὶ πιστεύοντας εἰς Αὐτόν.

Ἄρα δὲ μόνον ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐξωτερικὰς συνθήκας τῆς ζωῆς (κοινωνικὰς κλπ), ἀλλὰ καὶ ὅ,τι γενικῶς ἀφορᾷ εἰς τὴν προσωπικὴν κατάστασιν ἐκάστου Χριστιανοῦ· «ὅτε ὑψωμα

οὐτε βάθος) ἐπιτρέπεται νὰ μετοβάλη τὸν καλὸν χριστιανόν. Δηλαδή, οὔτε ὅταν ἀνεβαίη ὑψηλά, εἰς ἀξιώματα, εἰς πλοῦτον κ.τ.τ., οὔτε ὅταν ἔλθουν ἀνιστρόφως τὰ πράγματα, ὥστε νὰ ταπεινωθῆ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς δυσκόλους καὶ μειονεκτικὰς συνθήκας. Ὅπως αἱ ἐξωτερικαὶ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσδιορίζουν τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν πίστιν καὶ ἀγάπην μας, ἔτσι καὶ αἱ ὑποκειμενικαὶ καὶ προσωπικοὶ καταστάσεις δὲν πρέπει νὰ νικήσουν τὴν προσωπικότητα τοῦ χριστιανοῦ. "Ἄν ὁ χριστιανὸς εἶναι ἰσχυρὰ προσωπικότης, θὰ τὸ ἀποδείξῃ, ἐφ' ὅσον ἡ προσωπικότης του θὰ ἀρχῇ καὶ θὰ κατευθύνῃ τὴν ζωὴν του, χωρὶς νὰ μεταβάλλεται κατὰ τὰς περιστάσεις. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡμεῖς προσφέρουμεν τὴν διάθεσίν μας, ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐνδυναμώνει εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις καὶ μᾶς κάνει ἰσχυροὺς καὶ ἀκαταβλήτους. Δὲν εἶναι ὑπερβολή. Δὲν εἶναι σχῆμα λόγου ξένον πρὸς τὴν πραγματικότητα. «Γε ὕσασθε καὶ ἴδετε» καὶ θὰ διαπιστώσῃτε ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ πίστις δὲν εἶναι λέξις κενὴ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ χριστιανοῦ εἶναι ἀνεπτυγμένη, ὑφίσταται πράγματι ἓνας ἰσχυρὸς δεσμὸς πρὸς τὸν Σωτῆρά μας, καὶ παρέχεται παρ' Αὐτοῦ ἀσύγκριτος ἀγάπη καὶ στήριγμα ἱκανὸν διὰ νὰ ἀντιμετωπίζωνται ὅλαι αἱ δυσκολίαι τῆς ζωῆς.

Ἄλλ' ἅς μὴ παρολείψωμεν καὶ τὴν τελευταίαν λέξιν τοῦ Ἀποστόλου «οὐτε τις κτίσις ἐτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρὶσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ». "Ἄν δηλαδὴ ἦτο δυνατόν νὰ υποθέσωμεν, ὅτι θὰ ἀλλάξῃ ἡ κτίσις καὶ θὰ εὐρεθῶμεν εἰς ἄλλους κόσμους, καὶ ὑπ' αὐτὰς ἀκόμη τὰς προϋποθέσεις, δὲν νοεῖται ὅτι ὁ Χριστιανὸς θὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Οἰαδῆποτε πρόοδοι ἐπιστημονικοὶ καὶ τεχνικαὶ ἂν ἐπιτευχθῶν, ὥστε νὰ γίνῃ ὁ κόσμος ἀγνώριστος ἀπὸ τοῖς ἀνθρώπους τῆς παλαιότερας ἐποχῆς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φαντασθῶν νᾶν τέτοια πράγματα, πάλιν δὲν εἶναι λόγος αὐτὸς νὰ ξεππᾶσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς πρὸς κλίσειν ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν γραμμὴν. Διότι ὑπεράνω τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν νόμων τῆς φύσεως εἶναι ὁ Δημιουργός. Καὶ ὑπεράνω πάσης ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ κατὰ κτήσεως ἐπιστημονικῆς ἢ τεχνικῆς ὑπάρχει Ἐλεῖνος, ὁ Ὅποιος ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ λογικὸν διὰ νὰ προοδεύσῃ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὸ τὸ ὕψος τῶν ἐπιτευγμάτων του, ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν.

Ἄς εἶναι λοιπὸν ἐπιποδομητικαὶ καὶ ἐνισχυτικοὶ αἱ σκέψεις αὐταί, ἀπὸ τὰ δεδομένα τῆς πείρας τοῦ ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἁγίων μαρτύρων. Καὶ ἅς θελήσωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἑορτασταὶ των νὰ μὴ ὑστερήσωμεν εἰς ἀφοσίωσιν καὶ

ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸ θέλημά Του, διὰ νὰ εἶναι καὶ ἰδική μας ἢ διαβεβαίωσις ὅτι «οὔτε θάνατος οὔτε ζωή..... οὔτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὑψωμα οὔτε βάθος, οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».

2 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΑΠΑΝΤΗΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΗΜΕΙΟΝ ΑΝΤΙΛΕΓΟΜΕΝΟΝ

«Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον».
(Λουκ. β' 34)

Μὲ συγκίνησιν πολλήν ὁ δίκαιος Συμεὼν κρατεῖ εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸ θεῖον βρέφος. Ἡ καρδιά του εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγαλλίασιν. Ἐχει ἐστραυμένον τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ χεῖλη του κινουῦνται εὐλαβικά, διὰ νὰ προφέρουν θερμὴν εὐχὴν, τὴν ὁποίαν ἡ μακαρία ἐκείνη στιγμή ἔφερον εἰς τὸ στόμά του· «*νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα...*» Ὁ τρισευχισμένος ἐκεῖνος πρεσβύτες στρέφεται κατόπιν πρὸς τὴν Παναγίαν, διὰ νὰ τῆς εἴπῃ βαρυσημόντους λόγους. Μὲ σοβαρότητα, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει προφήτην φωτισμένον ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποκαλύπτοντα τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου, λέγει: «*ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον*». Λόγοι ἀληθῶς προφητικοί, τοὺς ὁποίους ἡ Παναγία ἀκούει, ὅχι ἀπλῶς μὲ συγκίνησιν, ἀλλὰ μὲ δέος. Διότι προφητεύουν γεγονότα θλιβερὰ καὶ δυσάρεστα, ἐφ' ὅσον μάλιστα συνεχίζονται μὲ τὴν διαβεβαίωσιν: «*καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ρομφαία*», τ.ἔ. καὶ τὴν ἰδικὴν σου μητρικὴν καρδίαν θὰ διατρύπησῃ δίστομος μάχαιρα. Αἱ τελευταῖαι λέξεις τῆς προφητείας αὐτῆς ἀναφέρονται εἰς τὸ πάθος τοῦ Κυρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θὰ ἐσπαράσσειο ἡ μητρικὴ καρδιά. **Τὰ** προηγούμενα ὅμως προφητικὰ λόγια «*ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον*» εἶχον καὶ ἔχουν πάντοτε τὴν πραγματοποίησιν των.

1. «Σημείον ἀντιλεγόμενον». Ἐφ' ὅτου ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἔγινε τὸ σοβαρότερον σημεῖον τῆς ἀντιλογίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ προσωπικότης Του ἢ καὶ διδασκαλία Του ὑψώνονται ὡς στήλη φωτεινὴ πρὸς ἑλκύει ὁπωσδήποτε τὴν προσοχὴν ὄλων, ἀλλὰ καὶ καλεῖ ὄλους νὰ λάβουν θέσιν ἀπέναντί της. Ἀναλόγως δὲ πρὸς τὴν στάσιν τοῦ παίρνουν ἀπέναντι τοῦ Χριστοῦ, χωρίζονται πάντοτε εἰς δύο παρατάξεις οἱ ἄνθρωποι. Καὶ ὅλη ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος κινεῖται περὶ ἄξονα τὸν Χριστόν. Τὸ βαθύτερον νόημα τῶν ἱστορικῶν γεγονότων κάθε ἐποχῆς δὲν εἶναι—ὅπως ἠθέλησαν αὐθιγέτως νὰ ὑποσηριζοῦν μερικοὶ—ἀπαύγασμα ὑλικῶν (καὶ δὴ οἰκονομικῶν) παραγόντων, ἀλλ' εἶναι ἔκφρασις καὶ ἐκδήλωσις τῆς στάσεως πρὸς λαμβάνουν ἐκάστοτε οἱ ἅλοι ἀπέναντι τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Νόμου Του. Αὐτὸς εἶναι τὸ ἀντιλεγόμενον σημεῖον. Ἄλλοι Τὸν δέχονται καὶ ἄλλοι Τὸν ἀρνοῦνται. Ἄλλοι ἰάσσονται ὑπὸ τὴν σημαίον Του, πιστοὶ σιρατιῶται τῆς βασιλείας Του, καὶ ἄλλοι πολεμοῦν τὸ ἰδονικὰ πρὸς Ἐκεῖνον ἔγραψε μὲ τὸ Αἷμα τῆς θυσίας Του. Καὶ ἡ μετὰ Χριστόν Ἱστορία, διὰ μέσου ποικίλων γεγονότων, δεικνύει τὴν κίνησιν καὶ τὴν πορείαν πρὸς ἀκολουθεῖ ἢ καμπύλη τῆς χριστιανικότητος ἢ μὴ τῆς ζωῆς τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν. Πράγματι! Ἄτομα καὶ οἰκογένειαι πρὸς Τὸν δέχονται καὶ συμμορφώνονται πρὸς τὸ θέλημα Του ἔχουν μίαν ἐξέλιξιν «εἰς ἀνάστασιν» τ. ἔ. ἐξέλιξιν εὐτυχῆ, παρ' ὅλας τὰς τυχερὰ δοκιμασίας των. Ἀντιθέτως, ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς παίρνουν ἀρνητικὴν στάσιν καὶ δὲν δέχονται ὑποταγὴν εἰς τὸ θεῖόν Του θέλημα, ἐξελίσσονται κατὰ τρόπον πρὸς ὁδηγεῖ «εἰς πτώσιν», δηλ. ἐπακολουθεῖ εἰς αὐτοὺς κατὰπτωσις καὶ καταστροφή «σὺν τριμμά καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν» (Ρωμ. γ' 16-17), διότι τὸ εἶπε πρὸ αἰῶνων πολλῶν ὁ προφήτης «οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπολοῦνται». (Ψαλμ. σβ' 27) Καὶ κοινωνίαι ὁλόκληροι ὁδηγοῦνται «εἰς ἀνάστασιν» ἢ εἰς ἀπτώσιν, ἀναλόγως τῆς ἐπικρατήσεως εἰς αὐτὰς χριστιανικοῦ ἢ ἀνιχριστιανικοῦ πνεύματος. Ὑπάρχει καὶ τοῦ πολιτισμοῦ πτώσις καὶ ἀνάστασις (ἀνοδος), ἀναλόγως πρὸς τὸ κλίμα καὶ τὰ ρεύματα πρὸς ἐπικρατοῦν. Μὲ τὴν χριστιανικὴν πνοὴν προάγεται ὁ πολιτισμὸς καὶ χωρὶς αὐτὴν φθάνει γρήγορα εἰς τὴν παρακμὴν καὶ τὴν δύσιν του. Εἶναι ἀδιάφευκτος ἢ προφητεία, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς «κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν... καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον».

2. Ἦδη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ Κυρίου ἐτέθη.

αὐτὸ τὸ δίλημμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους· καὶ παρουσιάζετο ἡ Προσωπικότης Του καὶ τὸ κήρυγμά Του ὡς «σημεῖον ἀντιλεγόμενον» ὑπὸ διπλῆν ἔννοιαν. Πρῶτον μὲν πολλοὶ διηρωτῶντο: «Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν»; (Μάρκ. δ' 41). Μήπως ἄλλωστε καὶ ὁ Κύριος δὲν ἠρώτησε τοὺς μαθητάς Του, διὰ νὰ ἀκουσθῇ ἡ ἀπήχησις τῆς κοινῆς γνώμης, «τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; (Ματθ. ια' 13). Καὶ ἡ ἀπάντησις, ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν, ἦτο: «οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἓνα τῶν προφητῶν». Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἐρωτᾷ ὁ Κύριος: «Ἔμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;», Καί, ἐξ ὀνόματός των, ὁ Πέτρος ἐκφράζει τὸ ἀληθὲς φρόνημα περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ πανηγυρικῶς ὁμολογεῖ: «σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». (αὐτ. 14-16). Ἐκίστε, διὰ μέσου τῶν αἰῶνων καὶ τῶν γενεῶν, ὅλοι οἱ σοβαρῶς σκεπτόμενοι ἄνθρωποι ἀντιμετωπίζουσι τὸ ἐρώτημα τοῦτο: «τίς ἄρα οὗτός ἐστιν»; Ποῖος εἶναι λοιπὸν Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος παρουσιάζεται ὡς θεία μορφή, ὡς προσωπικότης ἀγιωτάτη καὶ ὡς διδασκαλία ὑψηλοτάτη;

Ἄλλοι μὲν εὐλαβῶς υποκλίνονται ἐνώπιον τῆς ἀγίας Του προσωπικότητος καὶ εὐλαβῶς ὑπακούουσι εἰς τὸ θεῖόν Του θέλημα. Καὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου εἰς τὸ θεῖόν Του θέλημα. Ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Κυρίου καὶ ἐπὶ τῶν γραμμῶν τοῦ Εὐαγγελίου Του συναντῶνται ὅσοι ὁμολογοῦν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς Αὐτόν, λατρεύοντες τὴν θεότητα Του. Ἄλλοι ὅμως ἔχουσι τὰς ἐπιφυλάξεις των. Τὸν Θεοεὶν ἀπλῶς ὡς μίαν ὑπέροχον φυσιογνωμίαν, ἀλλὰ προβάλλουσι τὰς ἀμφιβολίας των ἐν σχέσει πρὸς τὴν Θεότητα Του.

Δὲν εἶναι ὅμως ὁ Κύριος μόνον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς πίστεως «σημεῖον ἀντιλεγόμενον», ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἠθικολογικοῦ πεδίου. Διὰ τοῦτο κυρίως «σχίσμα ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν». (Ἰω. ζ'. 43) Διότι ὁ Κύριος δὲν προβάλλει μόνον ὡς διδάσκαλος, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συμμορφώσεως τῆς ζωῆς μας σύμφωνα μετὰ τὴν διδασκαλίαν Του. Διγάζονται λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι. Καὶ ἄλλοι μὲν, κατανοοῦντες ὅτι ἡ διδασκαλία αὐτὴ εἶναι ἡ ὑψίστη ἠθικὴ διδασκαλία, τὴν ἀποδέχονται καὶ συμμορφώνονται πρὸς αὐτήν· ἄλλοι ὅμως ἐπαναλαμβάνουσι: «σκληρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος, τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;» (Ἰω. στ' 60). Σκληραὶ δηλ. αἱ ἀπαιτήσεις τῆς διδασκαλίας αὐτῆς· ποῖος μπορεῖ νὰ τὴν ἀκούῃ καὶ νὰ τὴν ἀποδέχεται; Στρέφουσι λοιπὸν τὰ νῶτα καὶ

ἐγκαταλείπουν τὴν γραμμὴν τοῦ Κυρίου, καθ' ὃν χρόνον ἄλλοι, συνετώτεροι καὶ μὲ εἰλικρινεστέραν διάθεσιν, ἐπαναλαμβάνουν διὰ μέσου τῶν αἰώνων: «Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις» (αὐτ. 68) Ποῦ ἄλλοῦ νὰ καταφύγωμεν ἐκτὸς ἀπὸ Σένα; Σὺ δίδεις τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν τοῦ βίου καὶ ἔχεις ῥήματα ζωῆς αἰωνίου.

3. Ἐνῶ ὅμως ὁ Κύριος, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, παρουσιάζεται ὡς «σημεῖον ἀντιλεγόμενον καὶ κεῖται εἰς πτωσὶν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν», ἀναλόγως τῆς στάσεως ἑνὸς ἐκάστου, μένει πραγματικότης ἀνεπίδεκτος ἀμφισβητήσεως, ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος ἐξάπαντος θὰ πάρῃ θέσιν ἢ μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἢ κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον φαντάζονται πολλοί, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ, νὰ λάβουν δηλαδὴ μίαν σιᾶσιν ἀδιάφορον, καὶ οὔτε ἐνθερμον ἀποδοχὴν τῆς χριστιανικῆς πίστεως νὰ ἔχουν, ἀλλὰ οὔτε καὶ πολεμικὴν, εἶναι οὐταπύτη Διότι «ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν» (Ματθ. ιβ' 30) εἶπεν ὁ Κύριος. Ἐκεῖνη ἡ δῆθεν οὐδαιερότης, ἡ ὁποία καὶ εἰς τὰ ἐπίμαχα διεθνῆ ζητήματα δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται περὶ ἀρνήσεως καὶ ἀπροθυμίας διὰ σύμπραξιν καὶ βοήθειαν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὰς σχέσεις μας ἀπέναντι τοῦ Κυρίου. Διότι ὁ θέλων νὰ ἐμφανίζεται ὅτι εἶναι ἀδιάφορος καὶ οὐδέτερος, εἰς τὴν πραγματικότητά εἶναι ἀρνητῆς. Εἶναι δὲ καὶ ἐνοχος, ὡς σύμμαχος τοῦ κακοῦ, καὶ ὑπολογίζεται εἰς τὴν παράταξιν τῶν ἀρνούμενων τὸν Κύριον καὶ τὸ θέλημά Του. Μεγάλη, δυστυχῶς, μερὶς τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι οὔτε θερμοὶ οὔτε ψυχροί. Εἶναι χλιαροί. Καὶ ὁ Κύριος λέγει, ὅτι τὸ χλιαρὸν, ὅταν τίθεται εἰς τὸ στόμα, προκαλεῖ τὸν ἔμετον, (εἶναι φράσις τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Κυρίου γ' 16), διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι μᾶς θέλει θερμοὺς καὶ ἀφωσιωμένους εἰς Αὐτόν· μὲ ἀγωνιστικὴν προσπάθειαν καὶ θέλησιν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν γραμμὴν τῆς διδασκαλίας Του εἰς τὸν βίον μας. Ἄν εἴμεθα χλιαροί, δὲν μᾶς θεωρεῖ ὅτι εἴμεθα μαζί Του. Ἄντιθέτως θεωρεῖ ὅτι οἱ χλιαροὶ εἶναι πραγματικῶς ψυχροὶ καὶ σύμμαχοι εἰς τὸ κακόν.

Ἴδου ποῖαι ἀπόψεις, ἄξιαι πολλῆς προσοχῆς, ἀνακύπτουν ἀπὸ τὴν προφητείαν τοῦ δικαίου Συμεῶν, πού ἐλέχθη κατὰ τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν σήμερον ἐορτάζομεν. Ἄς εἶναι αἱ σκέψεις αὐταὶ ἀφορμὴ, διὰ νὰ συνειδητοποιήσῃ ὁ καθένας ἐξ ἡμῶν τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν, ἢ θὰ λάβῃ, ἀπέναντι τοῦ Κυρίου. Καὶ εἴθε ἡ κατανόησις αὐτὴ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς ὀριστικὴν ἀπόφασιν νὰ μείνωμεν πολῖται καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἄρχμ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΗΝΔΡΑΣ.

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΤΟΣ 1959: ΕΞΑΡΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Διὰ τοὺς σοβαροὺς λόγους, ποὺ ἐκτίθενται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος τεύχους, καθωρίσθη, ὥστε— ὅπως ἀναπτύσσεται ἐκεῖ — τὸ τρέχον ἔτος 1959 νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἑξαρσιν καὶ τὸν τονισμόν τοῦ πνεύματος τὸ ὁποῖον διέπει τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας καὶ διὰ τὴν διαφώτισιν τῶν πιστῶν περὶ τῶν διαφόρων παραποιήσεων τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ποὺ ἐμφανίζεται ὑπὸ διάφορα σχήματα καὶ μὲ διαφόρους μορφάς. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ αὐτὸν ἀπέβλεψε καὶ ὁ εὐρύτατα κυκλοφορήσας ἐφετηνὸς «Ἐκκλησιαστικὸς Ἡμεροδείκτης», ποὺ ἐξέδωκε καὶ πάλιν ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, καὶ χάριν τοῦ ἰδίου ἀκριβῶς σκοποῦ — σύμφωνα μὲ τὸ ἐπιστήμως ἐγκεκριμένον πρόγραμμα, περὶ τοῦ ὁποῖου γίνεται λόγος εἰς τὸ προαναφερθὲν πρῶτον ἄρθρον τοῦ παρόντος τεύχους — θὰ γίνουν διάφοροι πνευματικαὶ ἐκδηλώσεις καὶ διαφωτιστικαὶ ἐνέργειαι κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μεταξὺ τῶν ἐκδηλώσεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν θὰ εἶναι ἡ ἀνάλογος χρησιμοποίησις τῶν ἱερῶν εὐκαιριῶν, ποὺ μᾶς δίδει τὸ ἐκκλησιαστικόν μας ἑορτολόγιον, μὲ τὸν ἀπαράμιλλον πνευματικόν του θησαυρόν, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῆς Α΄ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν (22 Μαρτίου 1959), ποὺ εἶναι, ὡς γνωστόν, ἀφιερωμένη εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος καὶ ποὺ, δι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ὀνομάζεται «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας». Ὀλόκληρος δὲ ἡ δευτέρα ἑβδομάς τῆς Ἀγ. καὶ Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας συμπίπτει καὶ ἡ διπλῆ διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, θὰ ἑορτασθῇ ἐφέτος εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὡς ἡ «Ἐβδομάς τῆς Ὁρθοδοξίας», ποὺ θὰ τελειώσῃ μὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγ. Γρηγορίου Παλαμᾶ τῆς Β΄ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν (29 Μαρτίου 1959). Ὡς προπαρασκευὴ διὰ τὸν ἑορτασμόν αὐτὸν θὰ χρησιμεύσῃ ἡ Ἀκολουθία τῶν «Χαιρετισμῶν» τῆς πρώτης Παρασκευῆς τῶν Νηστειῶν (20 Μαρτίου 1959).

Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν εὐλαβεστάτων Ἐφημερίων, οἱ ὅποιοι — ὡς ἐλέχθη ἤδη — θὰ εἶναι καὶ φύσει καὶ θέσει ἄμεσοι ἐκτελεσταὶ τοῦ ὄλου προγράμματος εἰς τὰς Ἑνορίας των, περιέχονται εὐθὺς κατωτέρω αἱ μᾶλλον ἀπαραίτητοι ὁδηγίαι διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς «Ἐβδομάδος τῆς Ὁρθοδοξίας», καὶ τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ θέμα τοῦτο στοιχεῖα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν διαφωτιστικὴν των ἐργασίαν. Διὰ τὸ πρόγραμμα ποῦ πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ τὸν προσεχῆ μῆνα Ἀπρίλιον, θὰ γίνῃ λόγος εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος τοῦ «Ἐφημερίου», ὥστε ἐγκαίρως νὰ τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι, ἀπὸ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ πρέπουσα καὶ ἐπωφελεῖς διεξαγωγή τῆς ὅλης ἐργασίας εἰς τὰς Ἑνορίας των.

Η “ ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ,,

Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω, περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἐβδομάδος τῆς Ὁρθοδοξίας» σημειωθέντων, θὰ τηρηθῇ τὸ κατωτέρω ἡμερολογιακὸν πρόγραμμα, καὶ θὰ ἰσχύσουν κατ' ἀρχὴν αἱ ἀντιστοιχῶς ἀναγραφόμενα δι' ἐκάστην ἡμέραν σχετικαὶ ὁδηγίαι.

α) Παρασκευή, 20 Μαρτίου 1959: Τὸ ἑσπέρασ, εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν «Χαιρετισμῶν», θὰ γίνῃ πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα ἡ πρέπουσα καὶ κατάλληλος προαγγελία τοῦ ἑορτασμοῦ μὲ ὀλίγα ἀπλᾶ ἀλλὰ θερμὰ λόγια, ἐξ ἀφορμῆς ἄλλωστε τῆς ἐπικαίρου αὐτῆς καὶ τόσον λαοφιλοῦς ἱερᾶς ἀκολουθίας. Αἱ κύρια γράμμαί, ποῦ πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ ὀμιλητῆς, περιέχονται εἰς τὸ πρῶτον «Σχεδιάσμα ὀμιλίας» (ἀριθ. 1), ἀπὸ αὐτὰ ποῦ δημοσιεύονται κατωτέρω (σελίς 185 τοῦ παρόντος τεύχους).

β) Σάββατον, 21 Μαρτίου 1959: Τὸ ἑσπέρασ, ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπεριοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ λάβῃ ὅσον τὸ δυνατόν πανηγυρικώτερον χαρακτῆρα (σημαιοστολισμὸς τοῦ ναοῦ — πανηγυρικὸς εὐτρεπισμὸς, ὅπως ὅταν πανηγυρίζῃ ὁ ναὸς — στέφανοι εἰς τὰς εἰκόνας — δαφνόφυλλα κλπ. εἰς τὸ δάπεδον — πανηγυρικὴ κωδωνοκρουσία — συμμετοχὴ ὄλου τοῦ ἱερατείου, ὅπου ἐφημερεύουν περισσότεροι ἱερεῖς). Θὰ κληθῶν με κάθε μέσον ἔλοι οἱ Ἑνορίται καὶ θὰ καταβληθῇ προσπάθεια, νὰ παρεννεθῶν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότεροι. Μετὰ τὴν εἴσοδον καὶ τὸ Προκείμενον, θὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς σημασίας τῆς ἡμέρας, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δημοσιευομένου εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου», ἀρθ. φύλλου 12 τῆς 22ας Μαρτίου 1959) σχετικῶν κηρύγματος, τὸ ὅποιον ἐν ἀνάγκῃ δύναται καὶ ν' ἀναγνωσθῇ ὡς ἔχει, καθάρᾳ ὁμως καὶ ζωντανά.

γ) Κυριακή, 22 Μαρτίου 1959: Τὸ πρωί, ὁ Ὁρθρος καὶ ἡ Θ. Λειτουργία θὰ ἔχουν τὸν ἀρμόζοντα πανηγυρικὸν χαρακτῆρα (τὰ ἴδια ὡς χθές-συνλειτουργοὶ ὅσοι ἐφημερεύουν περισσότεροι ἱερεῖς). Μετὰ τὴν Δοξολογίαν, θὰ τελεσθῇ με κάθε εὐρέπειαν καὶ ἱερὰν μεγαλοπρέπειαν ἡ λιτάνευσις τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ θ' ἀναγνωσθῇ τὸ «Συνοδικὸν» τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ἐν τῷ ἐφετεινῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (σελ 66)

περιεχομένην τάξιν. Εἰς τὴν Θ. Λειτουργίαν, μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον θ' ἀναγνωσθῆ εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως τὸ «Διάγγελμα» τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πού θά ἐκδοθῆ χάριν τοῦ ἑορτασμοῦ καὶ θά εὑρίσκεται ἐγκαίρως εἰς χεῖρας τῶν Ἑφημερίων.

δ) Τετάρτη, 25 Μαρτίου 1959: Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, καθ' ἣν ἑορτάζομεν καὶ τὴν ἔθνικὴν μας παλιγγενεσίαν, θά τηρηθῆ βεβαίως ὁ συνήθης πανηγυρικός τόνος, ὅσον τὸ δυνατόν μάλιστα περισσότερο ηὔξημένος. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ 1. Εὐαγγελίου, θ' ἀναπτυχθῆ με λόγια ἀπλά, ἀλλὰ θερμὰ καὶ ἐνθουσιώδη ἢ σημασίαι τῆς ἡμέρας. Τὰ σχετικὰ στοιχεῖα περιέχονται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 «Σχεδιάγραμμα ὁμιλίας» (σελίς 186).

ε) Παρασκευή, 27 Μαρτίου 1959: Τὸ ἑσπέρασ, εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν «Χαιρετισμῶν» θά γίνῃ διδασκαλία πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα, ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 «Σχεδίου» τοῦ παρόντος τεύχους (σελ. 188).

στ) Κυριακὴ, 29 Μαρτίου 1959: Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγ. Γρηγορίου Παλαμᾶ, ἱεροῦ προμάχου καὶ ἡρωικοῦ ὑπερασπιστοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐναντίον τῶν νεωτέρων αἰρετικῶν, θά δοθῆ ἐπίσης πανηγυρικός χαρακτήρ. Μετὰ δὲ τὸ 1. Εὐαγγέλιον θά περιστραφῆ τὸ θ. Κήρυγμα εἰς τὰ σημεῖα, πού περιέχει τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 «Σχεδιάγραμμα» (σελ. 189).

ζ) Εἰς τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα ὄλων τῶν τύπων, τὰ μαθήματα ἑβδομάδος θ' ἀπασχοληθοῦν μετὰ τὸ θέμα τοῦ πανηγυρισμοῦ. Ἀναλόγως τῆς ἡλικίας καὶ τῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν, θά τονισθῆ τὸ ἐξαιρετικὸν προνόμιον, πού ἔχουν ν' ἀνήκουν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Θά ἐξαρθοῦν δὲ τὰ πλεονεκτήματα αὐτὰ καὶ ἡ ἰδιαιτέρα σημασία τῆς πρὸς τὸ ἔθνος. Τὰ μαθήματα αὐτὰ θά ἔχουν πανηγυρικὸν καὶ ἑορταστικὸν χαρακτήρα, με σκοπὸν τὴν ὑποκίνησιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν μαθητῶν διὰ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν των εἰς τὸν πανηγυρισμὸν. Τὸ «Διάγγελμα» τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸ προαναφερθὲν ἄρθρον τῆς «Φωνῆς Κυρίου», καθὼς καὶ τὰ κατωτέρω δημοσιευόμενα «Σχεδιάγραμμα ὁμιλιῶν», δίδουν τὰς ἀφορμὰς καὶ τὸ ὑλικὸν εἰς τοὺς Κατηχητὰς διὰ τὴν προπαρασκευὴν αὐτῶν τῶν μαθημάτων.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΑ ΟΜΙΛΙΩΝ

1ον.

Α' ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (20 Μαρτίου 1959).

Εἰς τοὺς «Χαιρετισμοὺς».

Ἀπὸ τότε πού διὰ πρώτην φοράν ἐχρησιμοποιήθησαν ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς προγόνους μας οἱ «Χαιρετισμοὶ» τοῦ «Ἀκαθίστου ὕμνου», πρὶν ἀπὸ αἰῶνας, ἐξακολουθοῦν νὰ συγκινοῦν τοὺς ὀρθοδόξους Ἕλληνας. Καὶ αὐτὴ ἡ συγκίνησις μετεδόθη καὶ εἰς ὄλους τοὺς ἄλλους ὀρθοδόξους λαοὺς, πού τοὺς ἔχουν μεταφρασμένους εἰς τὴν γλῶσσάν των.

Μὲ εὐλογον ἐπομένως χαρὰν καὶ μετὰ τὴν ἴδιον πάντοτε εὐλαβῆ ἐνθουσιασμὸν παρακολουθοῦμεν καὶ ἀπόψε τὴν ἐναρξιν αὐτῶν τῶν «Χαιρετισμῶν»,

πού κάθε Παρασκευήν, ὅλην τὴν Ἁγ. καὶ Μεγ. Τεσσαρακοστήν, θ' ἀκούονται εἰς ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἐφέτος, ὅπως κάθε χρόνον.

Ἄς δοξάσωμεν λοιπὸν τὸν Θεόν, πού μᾶς ἀξιώνει αὐτῆς τῆς χαρᾶς, καὶ ἰδιαιτέρως ἄς τὸν εὐχαριστήσωμεν, πού μᾶς ἔδωκε τὴν χάριν καὶ τὸ προνόμιον νὰ εἶναι ἰδική μας κληρονομία, τῶν πατέρων μας ἔργον αὐτὸς ὁ ὑπέροχος ὕμνος. Ἐνας ὕμνος, πού μᾶς ὑπενθυμίζει τόσον ζωντανὰ τι ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἀγάπην Του πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ πόσον στενὰ εἶναι συνδεδεμένη ἡ ὠραία καὶ θαυμαστὴ θρησκεία τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης μετὰ τὴν ἱστορίαν καὶ μετὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους μας, μετὰ τὴν ἰδικὴν μας δηλαδὴ ζωὴν καὶ ἱστορίαν.

Ἀλήθεια! Πόσα χρεωστοῦμεν ὡς λαὸς καὶ ἔθνος εἰς αὐτὴν τὴν θρησκείαν τοῦ ἱ. Χριστοῦ, πού πρὶν ἀπὸ 19 αἰῶνες μᾶς ἔφερον ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν!

Μᾶς εὐρῆκε μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, πού τόσον ἐνοστάλγει ἡ ψυχὴ μας, καὶ μᾶς ἤνοιξε τὸν δρόμον· μᾶς ἔδειξε τὸ φῶς, μετὰ τὸ ὁποῖον ἤμπορέσαμεν νὰ δημιουργήσωμεν μίαν νέαν ἱστορίαν διὰ τὸν τόπον μας, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους λαοὺς ἀκόμη...

Μᾶς εὐρῆκε σκλάβους τῆς βίας καὶ τῆς δυνάμεως τῆς Ρώμης, καὶ μᾶς ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν ἰκανότητά ν' ἀποτινάξωμεν τὸν βαρὺν ζυγόν, χωρὶς νὰ χύσωμεν αἷμα, εἰρηνικὰ καὶ ὠραῖα, καὶ νὰ δημιουργήσωμεν τὸ χιλιόχρονον θαῦμα τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

Μετὰ τὰς περιπετείας καὶ μετὰ τὴν δόξαν τοῦ Βυζαντίου μας συνδέεται, ὅπως εἶναι εἰς ὅλους γνωστόν, καὶ ὁ «Ἀκάθιστος ὕμνος» — οἱ «Χαιρετισμοὶ» τῆς Παναγίας. Καὶ μᾶς διδάσκει ποίαν σημασίαν εἶχεν ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ πίστις διὰ τοὺς βυζαντινοὺς προγόνους μας. Ἡ ἰδία εὐσέβεια καὶ πίστις, πού διετηρήθη καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς αὐτοκρατορίας ἐκείνης, ἐκράτησε τοὺς «ραγιαδες» τῆς τουρκοκρατίας μέσα εἰς τὴν σκλαβιά. Καὶ αὕτη ἔφερε τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους τὸ 1821.

Αὕτη ἡ πίστις εἶναι ἡ μεγαλυτέρα καὶ ἡ καλυτέρα κληρονομία. Καὶ εἰς αὕτην χρεωστοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅ,τι καλὸν ἔχομεν σήμερον.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Μεθαύριον (τὴν Κυριακὴν) θὰ ἔχομεν τὴν ἑορτὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, πού θὰ μᾶς δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ δοξολογήσωμεν τὸν Θεόν, διὰ τὸ προνόμιον πού μᾶς ἔδωκε ν' ἀνῆκωμεν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ νὰ εἴμεθα τέκνα ἐκείνων πού εἰργάσθησαν καὶ ἠγωνίσθησαν δι' αὐτήν. Ὁ πανηγυρισμὸς θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ αὐριον βράδυ εἰς τὸν Ἑσπερινόν· ἄς μὴ λείψῃ κανεὶς. Ἐκεῖ θὰ γίνῃ περισσότερον λόγος διὰ τὴν σημασίαν αὐτῆς τῆς ἡμέρας, διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέδωκε ἐφέτος εἰδικὸν «Διάγγελμα». Αὐτὸ θ' ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς.

2ον.

ΕἰΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ.—(Τετάρτη 25 Μαρτίου 1959).

Εἰς τὴν Θ. Λειτουργίαν.

25ῃ Μαρτίου! Διπλῆ ἑορτῆ. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς σκλαβωμένης Ἑλλάδος. Δύο ἐλευθερίαι. Ἡ ἐλευθερία τῆς ψυχῆς

και ἡ ἔλευθερία τῆς φυλῆς. Ἡνωμένη ἡ σημαία μετὸν Σταυρόν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας μετὸ ἔθνος.

Μία σύντομος ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν θὰ πιστοποιήσῃ τὴν ἀλήθειαν αὐτῆν:

1. Ὄταν ἐνεφανίσθῃ ὁ Χριστός, ἡ Ἑλλάς εὕρισκετο εἰς μαρasmus. Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, αἱ ληστεΐαι, ὁ ἐκφυλισμὸς, αἱ σφαγαί, ποὺ εἶχαν γίνεαι ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάρρευσις παρουσιάζουν μίαν κατάστασιν δραματικὴν διὰ τὴν Ἑλλάδα.

2. Ὁ Χριστός ἔδωσε, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἱστορικῶν, πνοὴν ζωῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὴν ἔσωσε κυριολεκτικὰ. Ἐθεμελίωσε τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους σὲ νέα βῆθρα. Ἀνῶψε τὴν οἰκογένειαν. Κατεδίκασε τὴν δουλείαν. Διεκήρυξε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν δικαιοσύνην.

3. Ἐτσι διεμορφώθη τὸ θαῦμα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ποὺ ἐσκόρπισεν ἐπὶ 1000 χρόνια τὴν καταπληκτικὴν τῆς ἀκτινοβολίαν. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας τὴν ἀνέδειξε. Πολιτισμὸς, γράμματα, ἐπιστήμαι, τέχνη (ζωγραφικὴ, γλυπτικὴ, ἀρχιτεκτονικὴ, μουσικὴ) καλλιεργοῦνται κατὰ τρόπον ἐξαιρετόν. Τὰ μοναστήρια εἶναι τόποι μορφώσεως καὶ κοινωνικῆς προνοίας. Ἡ Ἐκκλησία πρωτοστατεῖ εἰς τὸν τομέα τῆς ἀγάπης. Ἀνεγείρει ἀπειρίαν εὐαγῶν ἰδρυμάτων, πάσης φύσεως. Ἀπελευθερώνει αἰχμαλώτους, ποὺ συνελάμβανον οἱ διάφοροι ἐχθροί. Πρωτοστατεῖ εἰς τοὺς ἀμυντικοὺς ἀγῶνας, ὅταν ἐπιτίθενται οἱ βάρβαροι. Ὁ «Ἀκάθιστος ὕμνος» εἶναι τρανοτάτη ἀπόδειξις. Αὐτὴ, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, ἔσωσε τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τὰ διάφορα βαρβαρικὰ φύλα.

4. Καὶ ὅταν ἔπεσεν ἡ Κων/πολις καὶ κατέλαβον οἱ Τοῦρκοι τὴν ἄλλοτε εὐτυχοῦσαν αὐτοκρατορίαν, πάλιν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας ἐστήριξε τὸ δοῦλον ἔθνος κατὰ τὰ 400 χρόνια τῆς σκλαβιάς. Ὁ Ἱ. Κλήρος ἦτο ὁ προστάτης τοῦ πιεζομένου λαοῦ. Τὸ κρυφὸ Σχολεῖο ἦταν ἡ φωλιά τῶν σκλαβωμένων παιδιῶν. Ὁ Πατριάρχης, ὁ Ἐθνάρχης. Διὰ τὰ πάντα φροντίζει ἡ Ἐκκλησία.

5. Καὶ τὴν κηρυχθεῖσαν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἡ Ἐκκλησία τὴν ἐστερέωσε μετὸ κύρος τῆς καὶ τὴν δυνάμει τῆς. Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε' ἀπαγχονίζεται. Ὁ Π. Πατρῶν Γερμανὸς ὑψώνει τὸ λάβαρον τῆς Ἐλευθερίας. Ὁ Παπαφλέσσας πίπτει εἰς τὸ Μανιάκι, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξεσήκωσεν ὅλον τὸν Μοριά. Ὁ Ἐπίσκοπος Σαλῶν Ἡσαΐας φονεύεται εἰς τὸ Καλλιδρομον κοντὰ στὴν Ἀλαμάνα. Ὁ Ἀθαν. Διάκος σουβλίζεται στὴ Λαμία. Ὁ Ἡγούμενος Γαβριὴλ γράφει μετὸ δαυλὸ τοῦ τὴν θαυμαστὴ ἱστορίαν τοῦ Ἀρακιδίου. Χιλιάδες κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ στέκονται στὸ πλευρὸ τῆς μαχομένης πατρίδος.

6. Καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν πάντα κοντὰ στὸ ἔθνος ἡ Ἐκκλησία. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος μας, προστάτης τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν Τοῦρκων καὶ Βουλγάρων. Εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν τὸ 1922 σὺν τὴν ὄρθηα μαζεύει τὰ κυνηγημένα πουλάκια.

7. Τὸ 1940 ἐμπνέει μετὸς στρατιωτικῶν ἱερεῖς τοὺς ἀετοὺς τῆς φυλῆς, ποὺ πολεμοῦν στὸ μέτωπο. Εἰς τὰ μετόπισθεν στηρίζει τὰς οἰκογενείας τῶν μαχομένων.

8. Κατὰ τὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς παρηγορεῖ καὶ ἐνισχύει τὸν δεσμώτην λαὸν μας. Ὁργανώνει γραφεῖα Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, συγροτεῖ ἀπὸ Ε.Ο.Χ.Α., ἐγκαινιάζει τὸ σύστημα τῶν συσσιτίων. Σφάζει Ἑλληνας ἀπὸ τὸν θάνατον ἐκ πείνης. Ἀπελευθερώνει ὀδηγομένους εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα.

Ἀπαλλάσσει Ἕλληνας ἀπὸ τὸ μαχαίρι τῶν ἀνταρτῶν. Δημιουργεῖ ὀλόκληρον ὑπηρεσίαν προστασίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

9 Καὶ κατὰ τὸ κίνημα ἀντιμετωπίζει τὴν μαρίαν τοῦ Κομμουνισμοῦ. Καίονται οἱ ναοί, σφάζονται οἱ ἱερεῖς τῆς. Ἐκατοντάδες εἶναι οἱ νεκροὶ ἱερεῖς, ἀλλὰ κρατεῖ τὸν Σταυρὸν γερὰ καὶ σφίζει τὴν Ἑλλάδα.

10. Καὶ σήμερα παντοῦ ἀγωνίζεται εἰς τὸν κοινωνικὸν καὶ μορφωτικὸν τομέα. Αἱ Μητροπόλεις γίνονται κέντρα πνευματικῆς κινήσεως.

11. Καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κύπρου ἡ Ἐκκλησία πάλιν ἠγωνίσθη διὰ τῶν Ἀρχιεπισκόπων, τοῦ Ἐθνάρχου, τῶν Ἱεραρχῶν τῆς, τῶν κληρικῶν τῆς...

Καὶ ἡ ἐπιτευχθεῖσα ἀνεξαρτησία τῆς εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἀποτέλεσμα τῶν ἀγῶνων τῆς Ἐκκλησίας.

Αὕτη εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας. Τῆς χρεωστοῦμεν εὐγνωμοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν. Εἶναι ἡ πιὸ στοργικὴ μητέρα τοῦ ἔθνους. Ἡ τροφὸς καὶ ὁ φρουρὸς τοῦ γένους μας.

(Περὶσσότερα στοιχεῖα θὰ εὑρετε εἰς τὸ κυκλοφορήσαν ἤδη βιβλιαράκι τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, «Φρουρὸς καὶ Τροφὸς».)

3ον.

Β' ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (27 Μαρτίου 1959).

Εἰς τοὺς «Χαιρετισμοὺς».

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μᾶς ἀξιώνει καὶ ἀπόψε αὐτῆς τῆς ἱερᾶς συνάξεως μετὰ τὴν ὀραίαν ἀκολουθίαν τῆς δευτέρας συνεχείας τῶν «Χαιρετισμῶν». Μόλις δὲ προχθὲς ἐρωτάσαμε τὴν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου μαζὶ μετὰ τὴν ἐπέτειον τῆς ἀναστάσεως τοῦ Γένους, ἀφ' οὗ τὴν προηγουμένη Κυριακὴν ἐδοξάσαμε τὸν Θεὸν διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μας, ποῦ τόσα μᾶς ἐχάρισε καὶ διὰ τὴν ὁποῖαν πίστιν ἠγωνίσθησαν οἱ πρόγονοί μας.

Ἄς εὐχαριστήσωμεν ἀπόψε τὸν Θεὸν καὶ δι' ὅλας αὐτὰς τὰς ἱερὰς καὶ ὀραίας εὐκαιρίας. Καὶ ἄς τὸν παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς κάμῃ ἀξιότους συνεχιστὰς τῶν ἱερῶν μας παραδόσεων καὶ πρὸ παντός, νὰ μᾶς ἐνισχύῃ, ὥστε ἡ πίστις μας νὰ εἶναι πάντοτε ζωντανή, ἐκδηλουμένη μετὰ τὴν πίστιν καὶ πρόθυμον πάντοτε ἐκτέλεσιν τοῦ ἀγίου θελήματός Του.

Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ πρέπει ὅπως ὅποτε νὰ τὸ γνωρίζουν ὅσοι ἔχουν βαπτισθῆ, καὶ ἔχουν ἀπὸ τότε τὸ προνόμιον ν' ἀνήκουν εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ πολλάκις συναντῶνται χριστιανοὶ ποῦ ἢ δὲν τὸ γνωρίζουν καθὼς πρέπει, ἢ πάλιν συχνὰ τὸ λησμονοῦν. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ πίστις αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων παρουσιάζεται τόσον ἀσθενική. Αὐτὸ δὲ ἐπιδρᾷ εἰς ὅλην τὴν κατὰστάσιν τῆς κοινωνίας, ποῦ πολλάκις κάθε ἄλλο παρὰ χριστιανικὴ φαίνεται εἰς τὴν πραγματικότητά.

Καὶ ὅμως. Πραγματικὸς φίλος καὶ ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὅποιος ἀκολουθεῖ τὴν διδασκαλίαν Του. Αὐτός, ὅπως εἶπεν Ἐκεῖνος, κτίζει ἐπάνω εἰς

τὸν βράχον. Ἐν ᾧ ὁ ἄλλος, ποῦ νομίζει ὅτι πιστεύει, χωρὶς καὶ νὰ ἐκτελῇ ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ πίστις, αὐτὸς κτίζει εἰς τὴν ἄμμον.

Ἄληθινὸς χριστιανός, ἐπομένως, καὶ εὐαγγελικὸς ὀρθόδοξος εἶναι ἐκεῖνος, ποῦ συνδυάζει καὶ τὰ δύο. Ἡ πίστις δίδει ἀξίαν εἰς τὰ καλὰ μας ἔργα, τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, καὶ ἡ ἔμπρακτος ἀγάπη δίδει ἀξίαν εἰς τὴν πίστιν. Αὕτη εἶναι ἡ διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων καὶ ὅλων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ αὐτὸ μᾶς διδάσκει ἡ ζωὴ ὅλων τῶν Ἀγίων.

Ἄλλὰ ποῦ θὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἀγάπη; Καὶ μὲ ποῖαν εὐκαιρίαν θὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ καλὰ τῆς ἔργα, ποῦ θὰ δίδουν ἀξίαν εἰς τὴν πίστιν; Καὶ πῶς πάλιν θὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς ὁ καθένας τι εἶναι ἐκεῖνα ποῦ χρειάζεται νὰ πιστεύῃ, ὥστε νὰ μὴ κάμῃ σύγχυσιν μὲ πλάνας καὶ δεισιδαιμονίας, ποῦ πολὺ συχνὰ διαδίδονται ὡς θρησκευτικαί, δῆθεν, ἀρχαὶ καὶ πεποιθήσεις καὶ ὡς ἀπαιτήσεις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας;

Αὐτὰ μόνον ἡ Ἄγία μας Ἐκκλησία τὰ κατέχει καὶ μόνον αὕτη μὲ τὰ ὄργανά της εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ διοχετεύῃ εἰς τοὺς πιστοὺς. Δι' αὐτὸ οἱ πιστοὶ ὅλοι πρέπει πολὺ νὰ προσέχουν ἐκείνους ποῦ τοὺς πλησιάζουν μὲ φιλικὴν τάχα καὶ ἀδελφικὴν διάθεσιν, διὰ νὰ τοὺς διαφωτίσουν. Ἄν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι προέρχωνται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἂν ἔχουν ἀληθινὸν καὶ ζωντανὸν σύνδεσμον μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, τότε καὶ μόνον εἶναι ἀκίνδunami.

Ἄνθρωποι ὅμως, ποῦ εἴτε εἶναι μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ὀμιλοῦν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε δὲν στηρίζουν τὰ λόγια των εἰς ἐκεῖνα ποῦ πιστεύει καὶ διδάσκει ἡ Ἐκκλησία, αὐτοὶ εἶναι ἐπικίνδunami. Οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ ἐπιφυλακτικοὶ ἀπέναντί των, καὶ ἐν ἀνάγκῃ πρέπει νὰ τοὺς ἀποφεύγουν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ διακρίνουν τὰς πλάνας των, καὶ νὰ τοὺς ἀντισταθοῦν.

Διὰ κάθε τέτιαν περίπτωσιν, διὰ κάθε σχετικὴν ἀπορίαν καὶ ὁποιοδήποτε παρόμοιον ζήτημα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ καταφεύγουν οἱ πιστοὶ, διὰ νὰ εἶναι ἀσφαλεῖς. «Μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε», καὶ «δοκιμάζετε τῷ πνεύματι εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν», λέγει τὸ Ἄγιον Πνεῦμα.

*Ανακοίνωσις. Τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν θὰ ἐορτασθῇ ἡ μνήμη ἐνὸς ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ Ἀρχιεπ. Θεσσαλονίκης ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὁ ὁποῖος ἠγωνίσθη ἐναντίον τῶν νεωτέρων ψευδοδιδασκάλων τῆς Δύσεως, ποῦ ἠθέλησαν νὰ εἰσβάλουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας.

4ον.

Β' ΚΥΡΙΑΚΗ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (29 Μαρτίου 1959).

Εἰς τὴν Θ. Λειτουργίαν.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐωρτάσαμεν τὸν θρίαμβον τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐναντίον ὅλων τῶν παλαιῶν αἱρέσεων, τῶν ὁποίων τελευταία ἦτο ἡ εἰκονομαχία. Σήμερον τιμῶμεν τὴν μνήμην ἐνὸς νεωτέρου μεγάλου

Πατὴρ τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης.

Ὁ μέγας αὐτὸς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας ἠγωνίσθη μὲ πίστιν, μὲ σοφίαν καὶ μὲ ἡρωϊσμόν ἐναντίον ἐκείνων ποῦ ἠθέλησαν νὰ νοθεύσουν μὲ ὕπουλον τρόπον καὶ νὰ φέρουν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὰς πλάνας ποῦ ἐκαλλιέργησαν εἰς τὴν Δύσιν, καὶ ποῦ ὠδήγησαν εἰς τὸ Σχίσμα (διαίρεσιν) τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπόνεσε πάντοτε καὶ πονεῖ δι' αὐτὴν τὴν διαίρεσιν, ποῦ χωρίζει μέχρι σήμερον τὸν χριστιανικὸν κόσμον. Καὶ νυχθημερὸν εὐχεται (ὡπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως). Ἀλλὰ κατὰ καθήκον τιμᾷ ἰδιαιτέρως ὄλους ἐκείνους ποῦ ἐκοπίασαν, διὰ νὰ μείνῃ ἀγνή καὶ ἀκεραία ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις καὶ νὰ διατηρηθῇ ἡ πίστις τῶν Πατέρων μας μακρὰν ἀπὸ κάθε ἐπίδρασιν, ποῦ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ τὴν νοθεύσῃ. Δι' αὐτὸ τιμᾷ σήμερον καὶ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὡς συνέχειαν, τρόπον τινά, τῆς ἑορτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀλλὰ ἡ σημερινὴ ἑορτὴ ἔχει συγχρόνως καὶ ἓνα βαθύτερον νόημα, ποῦ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφύγῃ. Φανερώνει καὶ διαλαλεῖ ἡ σημερινὴ ἑορτὴ, ὅτι ἡ Ἀγία μας Ἐκκλησία ἐξήκολούθησε νὰ ἔχῃ τὸ ἱερὸν προνόμιον νὰ ἀναδεικνύῃ πάντοτε μεγάλας προσωπικότητας, ποῦ διαπρέπουν εἰς τὴν χριστιανικὴν σοφίαν καὶ ἀρετὴν. Καὶ ὅτι τίποτε ἀπολύτως δὲν ἔχασεν εἰς τὸ διάστημα, ποῦ ἐπέρασε μέσα εἰς ὄλους αὐτοὺς τοὺς αἰῶνας τῆς ἀπομονώσεώς Της.

Ἐστάθη ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας βράχος ἀκλόνητος ἐμπρὸς εἰς ὅλα τὰ κύματα ποῦ ἔπесαν ἐπάνω Της. Καὶ ἠψήφησε ὄλους τοὺς κινδύνους ποῦ τὴν ἠπειλήσαν, εἰς ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, τόσο ἀπὸ τὴν Δύσιν ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν. Ἀφ' οὗ ἐπέτυχεν νὰ κρατηθῇ μακρὰν ἀπὸ τὰς δυτικὰς ἐπιδράσεις καὶ νὰ κρατήσῃ ἀκεραία καὶ ἀνόθευτον τὴν πίστιν Της, ἐπέτυχεν ἔπειτα ἓνα ἄλλο θαῦμα· Κατάρθωσε νὰ περιφρουρήσῃ τοὺς λαοὺς ποῦ ἀπέμειναν εἰς τὴν πνευματικὴν Της προστασίαν ἀπὸ τὸν τρομερὸν κίνδυνον τοῦ ἐξισλαμισμού, ποῦ ἐπεχειρήθη ἐναντίον τῶν τέκτων Της διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου. Εἰς αὐτὸν δὲ τὸν τελευταῖον ἀγῶνά Της, τὸν πλημμυρισμένον ἀπὸ δάκρυα καὶ ἀπὸ αἷμα, ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τοὺς ἥρωας τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ χριστιανικοῦ Ἐθαγγελίου, νέους μάρτυρας, ἀνταξίους τῶν μαρτύρων τῆς πρώτης Ἐκκλησίας.

Εἰς αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν ἔχομεν τὸ προνόμιον νὰ ἀνήκωμεν, τέτις εἶναι ἡ πνευματικὴ κληρονομία ποῦ ἔχει ἐμπιστευθῆ εἰς τὰ χέρια μας. Χρέος μας εἶναι νὰ κρατήσωμεν στερεὰ αὐτὴν τὴν κληρονομίαν, καὶ μ' ὅλην μας τὴν ζῶην ν' ἀποδεικνύωμεν καθημερινῶς, ὅτι δὲν μᾶς ἐδόθη ἀδίκως τὸ προνόμιον αὐτό.

Εἶναι χρέος μας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀνθρωπότητος, ὅλης, τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἀλλὰ καὶ χρέος ἀπέναντι τῶν παιδιῶν μας, εἰς τὰ ὅποια πρέπει αὐτὴ ἡ κληρονομία τοῦ προγονικοῦ μας θησαυροῦ νὰ παραδοθῇ τὸ ἴδιον ἀκεραία καὶ ἀνόθευτος, ὅπως μᾶς τὴν διεφύλαξαν καὶ μᾶς τὴν παρέδωσαν οἱ ἰδικοὶ μας πρόγονοι. Στῶμεν καλῶς!

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αίδεσ. 'Ι. 'Γορδανίδην, Κιλκίς. Τὴν πρῶτην σας ἐπιστολὴν δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας. Ὡς φαίνεται δὲν θὰ ἔφθασεν αὐτὴ μέχρι τοῦ γραφείου μας. Εἰς τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν σας εὐχαρίστως ἀπαντῶμεν διὰ τὰς πληροφωρήσωμεν ὅτι ἡ περὶ οὗ γράφετε διάταξις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3859 Νομ. Διατάγματος ἀφορᾷ εἰς τοὺς διοριζομένους ὡς ἐφημερίους μετὰ τὴν 10/10/1958. Σχετικῶς τὸ Ἑπιτελεῖον Ὁρθοπεδικῶν καὶ Ἑθν. Παιδείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8028/20/Ἰανουαρίου 1959 Ἐγκυκλίου του, διευκρινίζον τὴν παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἐν λόγῳ Νομ. Διατάγματος, ἐνθα γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἐπιδόματος, λέγει τὰ ἑξῆς: «Τούτου (τοῦ ἐπιδόματος δηλαδὴ) δὲν δικαιοῦνται οἱ κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἐν λόγῳ Νομ. Διατάγματος ὑπηρετοῦντες Ἐφημέριοι εἰς Ἑνορίας Βορείου Ἑλλάδος καὶ μὴ καταγόμενοι ἐξ αὐτῆς, διότι κατὰ τὴν σχετικὴν διάταξιν (ἄρθρ. 3 παρ. 1) τούτου δικαιοῦνται οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος προτιθέμενοι νὰ ὑπηρετήσωσι ὡς Ἐφημέριον». Τὸ κείμενον τῆς Ἐγκυκλίου δημοσιεύεται ὁλόκληρον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 4/1959 φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου». Τὰ ζητούμενα τεύχη θὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ταχυδρομικῶς. — Αἰδέσ. Σπυρίδωνα Θεοδώρου, Ἁγίον Ἡλίαν Μεσολογγίου. Ἐὰν ἔχετε συμπληρώσει 35ετῆ συνεχῆ ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐξαγοράσετε προὔπηρεσίαν, τὴν ὅποιαν ἄλλωστε δὲν βλέπομεν νὰ ἔχετε. Δύνασθε ἄνευ ἐξαγορᾶς νὰ λάβετε σύνταξιν λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἡ ὅποια θὰ ἀνέλθῃ εἰς 905 δραχμὰς μηνιαίως. Ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἐκ τοῦ ταμείου Ἀρωγῆς θὰ λάβητε περὶ τὰς 14.000 δραχμὰς. — Αἰδέσ. Ἀθανάσιον Μάνον, Μύλους Φθιώτιδος Μόνον νοσοκομειακὴν περιθαλψίν. Ἐὰν ὁ ἀσθενὴς εἰσαχθῆ πρὸς νοσηλείαν εἰς νοσοκομεῖον, αἱ μικροβιολογικαὶ ἐξετάσεις, τυχὸν διαταχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ, βαρύνουν τὸ Τ.Α.Κ.Ε. Ἐὰν ὅμως ἡ νοσηλεία γίνεται ἐκτὸς τοῦ Νοσοκομείου, αἱ μικροβιολογικαὶ ἐξετάσεις βαρύνουν τὸν ἐφημέριον. — Αἰδέσ. Ἰωάννην Πατράν, Ἐκκάραν Δομοκοῦ. Ἐπικολλᾶται 1% χαρτόσημον καὶ 1% κληρικὸσημον. Ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων τῶν μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ πρέπει νὰ ἐπικολλᾶται τὸ ἀνάλογον χαρτόσημον καὶ κληρικὸσημον. Εἰς τὰς ἀποδείξεις τοῦ δώρου ἐπικολλᾶται μόνον κληρικὸσημον. Ὁμοίως ἀπαλλάσσονται αἱ ἀποδείξεις ἠλεκτροφωτισμοῦ, ὑδροψηφίας, κοινότητος ἢ δήμου, δημοσίου, Τ.Α.Κ.Ε. καὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας. — Ἰερέαν τῆς Ἑπαίθρου Β.Π. Μᾶς ἀποστέλλετε ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὅποιαν δὲν ἀναφέρετε τὸ ὄνοματεπώνυμόν σας καὶ θέλετε νὰ σᾶς γράψωμεν τί ὀφείλετε εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. Πῶς ὅμως εἶναι τοῦτο δυνατόν, ἀφοῦ ἀγνοοῦμεν ποῖος εἴσθε; Ἐχομεν γράψαι ἐπανειλημμένως ὅτι εἰς ἀνώνυμους ἐπιστολάς δὲν ἀπαντῶμεν. Ἐὰν θέλετε δύνασθε νὰ χρησιμοποιεῖτε ψευδώνυμον, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν πλήρη τὰ στοιχεῖα σας. — Αἰδέσ. Φίλιππον Δημ. Ρουμπέσην, Ἀθήκια Κορινθίας. Ἐὰν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης σᾶς ἔχη κοινοποιήσει ἀπολυτήριον γράμμα τὰ

δικαιολογητικά πρέπει να τὰ υποβάλετε τώρα, μέσφ τῆς 'Ι. Μητροπόλεως σας. Ἐὰν ὅμως ἐγινε νέος διορισμός τὰ ἔγγραφα θὰ υποβληθοῦν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν σας. Ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς δικαιολογητικά. 1) Ἀίτησις ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου. 2) Ἀπολυτήριο γράμμα τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἢ ἐπίσημον τοῦτου ἀντίγραφον. 3) Πιστοποιητικὸν τοῦ Δημάρχου ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος περὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ ἠσφαλισμένου. 4) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας παρὰ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου. 5) Τὸ ἀτομικὸν βιβλιάριον ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν συμπληρωμένον καὶ θεωρημένον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. 6) Βεβαίωσιν τῆς 'Ι. Μητροπόλεως τοῦ αἰτοῦντος, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐμφαίνεται ἡ χρονολογία χειροτονίας καὶ ἀρχικοῦ διορισμοῦ, αἱ μεταθέσεις εἰς ἄλλας ἐνορίας κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, ἡ διάρκεια ὑπηρεσίας εἰς ἐκάστην ἐνορίαν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ σύνταξίς σας, διὰ τὸ μέχρι τῆς 10/2/1959 διάστημα, ὑπελογίσθη εἰς 903 δραχμὰς μνημιαίως, τὸ δὲ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα εἰς 14.000 περίπου δραχμὰς. Ὁ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 75ου ἔτους διανύμενος χρόνος δὲν ἐπαυξάνει τὴν σύνταξιν. Αὐξάνει μόνον τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα. — Α ἰ δ ε σ. Δ η μ ἢ τ ρ ι ο ν Μ π α κ ἄ λ η ν, Μέγαρον Ἀττικῆς Δὲν ἔχετε δίκαιον. Σᾶς ἀπαντήσαμεν ἀπὸ τὴν στήλην τῆς «Ἀλληλογραφίας» τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 φύλλου, τῆς 1ης Φεβρουαρίου τρ. ἔτους.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἐξαρσις τοῦ Ὁρθοδόξου πνεύματος.—**Χ.,** Ἀδελφικὰ Γράμματα.—Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Λειμῶνα» τοῦ Ἰωάννου Μόσχου. (Μετφ. Θεοδόση Σπεράντσα).—**Βασιλ. Ἡλιάδη,** Ἐνα προάστειο τῆς Πόλεως μετὰ ἀτμόσφαιραν χριστιανικὴν καὶ μετὰ παραδόσεις ἱστορικές.—**Ἀνθίμου Θεολογίτη,** Ἐνα διδακτικώτατο μάθημα.—**Ἀκύλα,** Παρὰ τοὺς πόδας Παύλου.—**Ἀρχιμ. Νικοδήμου Βαληνδρά,** Ἐορτοδρόμιον.—**Ἐπιδιώξεις τῆς Ἐκκλησίας,** Ἐτος 1959 : Ἐξαρσις τοῦ Ὁρθοδόξου πνεύματος. Τὸ πρόγραμμα. Ἡ «Ἐβδομάς τῆς Ὁρθοδοξίας». — Σχεδιάσματα ὀμιλιῶν.—**Ἀλληλογραφία.**

Δι' ἑτι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «**ΕΚΚΛΗΣΙΑ**»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19—Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐπεύθυντος Τυπογραφείου: **Κων. ἱερ. Πλατανίτης** Ὑψηλάντου 66, Ἀγ. Βαρβάρα Αἰγάλεω
Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασιῶ 1. Τηλ. 70734.